

3 1761 07869520 2

PA
3115
L64

Königliches Gymnasium zu Lauban.

VII.
Schuljahr 1897|98.

- Inhalt:** 1) Abhandlung des wissenschaftlichen Hilfslehrers Dr. **Eduard Lohan:**
Poesis melicae generum nominibus quae vis subiecta sit a classicis
scriptoribus Graecis. Pars I.
- 2) Schulnachrichten. Vom Director Dr. **E. Sommerbrodt.**

Lauban.
Druck von A. Ludwig
1898.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Königliches Gymnasium

zu Lauban.

VII.

Schuljahr 1897|98.

- Inhalt:** 1) Abhandlung des wissenschaftlichen Hilfslehrers Dr. **Eduard Lohan:**
Poesis melicae generum nominibus quae vis subiecta sit a classicis
scriptoribus Graecis. Pars I.
- 2) Schulnachrichten. Vom Director Dr. **E. Sommerbrodt.**

Lauban.
Druck von A. Ludwig
1898.

1A
3115
L64

LIBRARY

JUN 17 1964

UNIVERSITY OF TORONTO

907008

Poesis melicae generum nominibus quae vis subiecta sit a classicis scriptoribus Graecis.

Dissertatione mea Marpurgi 1890 edita ex classicis scriptoribus Graecis locos ad librorum indices pertinentes collegi et vidi, qui fructus inde ad veros titulos reperiendos percipi posset ab ipsis scriptoribus inscriptos vel profectos. Nunc ex eorundum scriptorum libris statuendum mihi proposui, quae vis ab eis melicae poesis generum nominibus subiecta sit. Ut enim tum satis mihi demonstravisse videor traditos titulos librorum ante Alexandrum fere Magnum scriptorum non semper ad ipsos eorum auctores recedere, sed posterioribus demum temporibus ortos esse, nunc me probaturum esse spero nomina generum melicorum aetate classica ita usurpata esse, ut haudquaquam idem valerent, quod de eis philologi aetate posteriores nos docuerunt. Ratio enim grammatica ferebat, ut notiones litterarum nominibus notarentur quam accuratissime definitis usu antiquo nonnunquam multo latius patente.

Ita autem agam, ut singula genera poesis melicae seorsim tractem ex contextu tantum locorum in ordinem digestorum eruere studens quomodo nomina accipienda sint minus curans posteriorum grammaticorum rationes ea describendi et dividendi.

Inter antiquissima eorum sine dubio referendus est

Paeon.

Huius nominis duae formae in manuscriptis nostris inveniuntur: et *παῖν* et *παῖον*. Illa forma dialecti Doricae, haec Ionicae propria esse videtur. Inscriptio quidem Selinunte reperta et I. G. A 516 palam facta *Ἀπόλλων Παῖον* exhibet, altera forma C. I. A. I 210 legitur.

Principalis significatio vocis his ex locis apparet:

Aesch. fr. N. 244: ὁ θέρπει παῖν, μὴ γ' ἐκταρόν γε πολεῖν,

μόνον γὰρ εἰ δὲ τὸν ἐρηζέσθω κακῶν ἰατρός

et Eurip. Hipp. N. 1373: καὶ γὰρ θέρπει παῖν ἔλθου.

ubi paeon idem valet ac „salvator, medicus“. Quacum significatione consentiunt cognomina Apollini hospitatori indita: *Παῖν* vel *Παῖον*, *Παῖον* 1), *Ἰηπαῖον*. 2)

1) Od. d 231a in epigrammate Epidauri inventa (*Ἰηπαῖον ἐπεῖρε*) *Eg. ἐγγ.* 1884,25. Poesis epica *Ἰηπαῖον* ut deorum medicum ab Apolline distinguere videtur — cf. H. E 101. 899. — Hesiod. fr. 220. — Arist. Aves 1702 — Pax 453 — Lysistr. 1291.

2) Hom. Hymn Apoll. 272

Atque in carmine quoque principalem notionem salutis inesse ex omnibus eis patebit, quae de paeanis significatione statuere poterimus.

In locis quibus paean commemoratur perlustrandis primum de eis paeanibus agemus, qui certo ad Apollinem referri possunt, cum eius potissimum cultus hoc carminum genus inde ab antiquissimis temporibus proprium fuerit.

Iam Homerus paeanis in honorem Apollinis cantati Il. 1473 commemorationem facit. Achaei peste perniciose, quam Apollo iis miserat, liberati sacris factis ludendo et saltando et pulchre paeanem cantando hunc deum in poculis totum diem celebrant atque sibi reconciliare student:

472 *Οἱ δὲ Παναμέριοι μολπῇ θεὸν ἰλάσονται*
καὶ δὲν δέιδοντες Παιῶνα καὶ ῥοὶ Ἀχαιοῖν
μέλποντες· Ἐκάεργον ὃ δὲ γόερα τέπειρ' ἐκούειν. ¹⁾

De paeanibus antiquissimis nobis in Hymno in Apollinem Pythium Homero adscripto traditur. Ibi enim ipse Apollo ex Pieria Olympia Delphos proficiscitur cultum suum instituturus atque nautae Cretenses *ἡπαιῶνα* canere iussi deum pulchre cithara canentem simulque saltantem sequuntur tripūdiantes et paeanem dulcem Musarum afflatu fundentes:

322 Baum. *ἔρχεσθαι θ' ἔμ' ἐμοὶ καὶ ἡπαιῶνα δέιδειν.*
εἰσόζει χόρον ἡχοῦσθαι, ἢ ἔξετε πῶτα ρῥοὶ (Apollinis verba)
 336 *βῆν ὃ ἦμεν ἡρξι δ' ἄρα σφαιρὰν ἑρεξ' ἠδὲ ρῖδ' Ἀπόλλων,*
γόμφω γ' ἐν χεῖρεσσιν ἔχων, ἑταῖρόν τε διαφύζων.
καὶ δὲ καὶ ἔπει βεβῆς ὁ δὲ ῥήσοσσι μέλποτο

1) Sane fuerunt, qui versum 171 spurium esse iudicarent. Aristarchus quidem (cf. Lehrs, de Arist. stud. Hom. p. 138 ff.), duas causas attulit, quibus commotus illum versum expungi vellet. Offendebat eum, quod in versu 172 (*μολπῇ θεὸν ἰλάσονται*) et in versu 173 (*μέλποντες Ἐκάεργον*) bis idem dici ei videbatur. Apollinem enim verbo *Παιῶνα* significari arbitratum aliquem ad hoc verbum explicandum versum 173 addidisse, quo Apollo cognomine *Ἐκάεργος* denuo nominaretur. Sed verba *μολπῇ θεὸν ἰλάσονται* et *μέλπειν Ἐκάεργον* idem significare concedi nequit, cum in illis notio reconciliandi insit (cf. Od. III, 419. Iles. O. 336 etc.) in his celebrandi (cf. Aesch. Ag. 1445. Pind. frgm. 75.11 Bergk. etc.). Deinde iniuria Aristarchus apud Homerum *μέλπειν* significatione canendi carere negat. Nam Il. Σ 604, Od. δ 17, γ 27 non tam notio lusus saltationisque quam cantus statuenda est. — Bernhardt (Hist. Litt. Gr. II, 1 2 ed. p. 552) alique versum 173 in suspicionem vocaverunt, qui si deesset minus desideraretur quam versus 171. Sed versu 173 sublato haec verba *μολπῇ* et *μέλποντες* minore spatio disiuncta etiam magis offenderent. Hoc certum est in vss. 472—1 paeanis argumentum aliquo modo ad ipsum Apollinem referendum esse, cum illum ad reconciliandum (vs. 172) et celebrandum (vs. 471) hoc carmen canatur. Itaque cur Bernhardt (l. c. p. 551) Apollinem in eo respici neget, equidem assequi non possum.

Κρήτες πρὸς Πυθὸ καὶ ἠγπαίων¹⁾ ἔειδον,
 340 *οἷοί τε Κρήτῶν παίωνες, οἷοί τε Μοῦσαι*
ἐν στήθεσσαν ἔθιξε θεὸς μελίγηρον ἀοιδόν.

Iam ante templum Delphis conditum paeanes cani solere ex versu 340 satis apparet, in quo de cantoribus paeantum Cretensibus sermo est, i. e. de iis, qui iam periti sunt paeantum canendorum. De argumento horum paeantum nihil certi dici potest, sed Apollinem iis celebrari apertum est, praesertim cum verbum *ἠγπαίων* non solum cantum, sed etiam ipsum Apollinem significet (cf. vs. 94).

Ut ex Homero ita etiam ex Theoguide cognoscitur paeanes cantatos esse ad grates Apollini pro malo averso agendas. Apollini enim poeta pollicetur, si Medorum exercitum ab urbe patria prohibiturus fuerit, vere ineunte Megarenses praeclara sacra facturos chorosque ducturos esse ad citharae modos paeanes circa aram eius alacriter canentes:

773 *Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπ' ὀρχήσας πόλιν ἄρχοι.*
 775 *αὐτὸς δὲ στυγερὸν ἔχουσίν τ' Μήδων ἀπέρχου*
τῆσδε πόλιν, ὅτε σοὶ λαὸς ἐν ἐγγυσιόσῃ
ἤρως ἐπερχομένην κλισίας πέμπωσι ἱερὰ ἄμφω.
τεροπόμενος αἰθέρι, τ' ἑσπ' ἐσπασί, θεαίη,
παῖσιν τε χοροῦ ἡγήσῃ τε σὺν πρὸ βοῶν

Ipse Apollo paeanes canens fingitur apud Aeschylum ad felicitatem sortis celebrandam, apud Euripidem ad hilaritatem animi exprimendam.

Aeschylus in fragmento apud Platonem De rep. II. p. 383 A ex aliqua tragoedia servato Thetis Apollini exprobrantem inducit, quod vates divinus in convivio illo, quo nuptiae eius cum Peleo celebrabantur, paeane progeniei beatam sortem praedicans seseque exhilarans sortem suam extulerit, sed nihilo secius ipse ille, qui haec vaticinatus sit, filium suum interfecerit:

Loquitur Thetis: *ἐνθασιῶσα τὰς ἀνὴρ ἑταῖρίας*
ρόδον τ' ἀπειλῶς καὶ μετρώμενος θύρας,
ξέμπαντά τ' ἐλπίων θεογονίας ἐμὴς τύχης
παῖν' ἐπιγέμμετον ἑθνεῶν ἐμῇ.

ὁ δ' αὐτὸς ἑμῶν, αὐτὸς ἐν θοῖνῃ περὶόν,
αὐτὸς τὸδ' ἐλπίων, αὐτὸς ἔσται ὁ πτερόν
τὸν παῖδα τὸν ἐμόν.

Apud Euripidem in Ione Creusa conqueritur, quod Apollo non curans filii praematuram mortem paeanibus delectetur ad citharae sonos cantandis:

¹⁾ Baumeister scripsit *ἠγπαίων* magna littera. Sed praestat de carmine [quam de cognomine Apollinis cogitare, cum Cretenses ab Apolline iussi *ἠγπαίων* *εἰδέναι* (vs. 322) his in versibus mandata dei perficiant.

οἱμοι μοι · καὶ νῆρ ἔρρει
 παροῖς ἀρπασθεῖς θοῖρα
 παῖς μοι καὶ σὸς τλάμων,
 905 N. σὸ δὲ κιδέρεζ κλάζει
 παῖνας μέλπωρ.

Apollinem ¹⁾ Deli a choris virginum circa aras ardentes paeonibus exornari ex Euripidis Hercule tur. patet:

παῖνα μὲν Ἀηλιάδες
 ἔμωσαν ἐμὲ πρὸς τὸν
 Ἀσπερὲ ἐπ'παῖδα γόρου
 690 N. ἐλλέσσοντα καλλίχορον.

Ad Apollinis cultum ei quoque paeanes pertinent, qui a Xenophonte Ag. II, 17 et Hell. IV. 5, 11 commemorantur, unde cognoscitur, quam religiose a Doribus paeanes Apollini cantati sint.

Agesilaus ex expeditione in Argivos et Corinthios facta, quo loco chori a chorago collocatus erat, eo cives suos in paeane deo agendo quamquam claudicans adiuvit:

Ag. II, 17: οἷζαθε ἐπιλθὼν εἰς τὰ Ὑακίνθια ὅπου ἐτέχθη ἐπὶ τοῦ χοροποιοῦ τὸν παῖνα τῷ θεῷ συνεπιτίλει.

Amyclaei sive extra patriam bellum gerunt sive alienbi versantur numquam in Hyacinthiis Apollinem paeane honorare negligunt:

Hell. IV, 5, 11: Οἱ Ἀμυκλαῖοι αἰεὶ ποτε ἀπύχοντα εἰς τὰ Ὑακίνθια ἐπὶ τὸν παῖνα, ἐν τῇ στρατοπεδεύοντοι τεχνήσαντες, ἐν τῇ ἄλλῳ πως ἐποδημοῦντες.

Sed non tantum Apollo, verum etiam Diana soror eius paeonibus colitur.

Apud Euripidem Iphigenia mortem pro patriae salute occubitura chorum virginum adhortatur, ut Dianam circa eius templum ad aram paeane invocent, et ut propitio animo ipsius immolationem accipiat precentur.

Iph. Aul. 1468 N. ἔμετ' δ' ἐπεεφημίσας, ὃ νείωνδες,
 παῖνα τιμῇ σεμνοῦς Ἀδὸς κόρη
 1470 Ἰστίμω · ἔτω δὲ Λερναΐδας ἐνερμία.

 1480 ἐλλέσσετ' ἐμὲ νείων ἐμὲ βροχὸν
 τὴν ἑρπύσαν Ἰστίμω
 θεὸν μάκαρσιν

 1491 ὦ ὦ νείωνδες,
 συνεπαίδετ' Ἰστίμω

¹⁾ Solo de Apolline, non de ambobus Latondis cogitandum est, cf. Iphig. Taur. 1234 (ἐπ'αὖς ὁ Ἀσπερὲ γόρου: Apollo appellatur.)

Χαλκίδος ἀντίπορος,
ἵνα τε δόρατα μέμωρε δάαι πλ.

Paulo post paeon sonat, quo virgines Iphigenia immolata Dianae opem in expeditione Troiana implorant, ut diuturna gloria Graecis inde oriatur:

- 1521 ἀλλὰ τὼν Ἀῶς κόρα
κλήσομεν Ἄρκτην, θεῶν ἄνασσα,
ὥς ἐπ' ἐντεχέϊ πότμου.
ὦ πότνια, θέμωιν βροτοῖσι
1525 χαρεῖσιν πέμφορ εἰς Φοργῶν
γέρας Ἑλλήων στρατῶν
καὶ δολόντα Τροίᾳ ἴδη,
Ἀγαμέμνονι τε Λόγχῃ
Ἑλλῶν κλειστότατον στόμαρον
1530 δὲς ἀμφὶ κόρα θ' ἴδῃ
κλέος ἀέμνηστον ἀμφιθεῖνα.

Eurip. Iphig. Taur 1403–5 Iphigenia Tauros navi cum Dianae simulacro fugiens a dea veniam auxiliumque petit Atque nautae navigantes virginis preces fausto paeanis omine prosequuntur:

ρεῦτα δ' ἐπληρήσωσιν ἐχέων κόρη·
παῖνα, γυνὰς ἐχέων, ἐπομίδας
κόπῃ προσηκούσασσι, ἐκ κλειόμεσας.

Diana invocari videtur, quippe cuius auxilium vss. 1398–1402 ab Iphigenia imploretur.

Et Apollinis et Dianae paeanes proprios esse Pindarus in initio fragmenti 139 (Bergk) dicere videtur:

Ἔρτι μὲν χαρῶν ἐκείνων τιζόν (Ἰαροῦς) εἰσὸν
ὦραυ παυρίδης¹⁾ . . .

Et Apollini et Dianae cum Nymphis Sophocles paeane a choro virginum Trachiniarum laetitia exultante cani facit. Deianira enim postquam comperit Herculem maritum suum, cuius vitae timerat, vivere brevique donum rediturum esse, mulieres gaudium insperatum carminibus edere iubet. Atque virgines herae obsequentes invenes, ut paeane²⁾ Apollinem tutelarem deum pharetra decorum extollant, sese ipsae invicem hortantur, ut Dianam cervorum iaculatricem et utraque manu taedas ferentem vicinasque eius sedi Nymphas paeane celebrent Atque fibinae sonis excitatae et Bacchico

1) Forma *παυρίδης*, quippe quae nusquam alibi inveniat, mihi suspecta est. Accedit quod fragmentum mutilatum est.

2) Verba *παῖνα παῖν' ἀνέρετ'* vss. 210, 211 etiam ad invenum cantum referenda esse vox *ὁμοῦ* docet.

furore perturbatae post diuturnam tristitiam alacriter saltare incipiunt ¹⁾. Non desunt huic cantio voces pæanis propriæ τὸ ἰὸ Παῶν Παῶν, sed prooemium tantum pæanis absolvitur, cum aspectus mulierum ab Hercule captarum impediatur, quominus carmen incohatum ad finem perducatur. τὸ ἰὸ Παῶν Παῶν (cf. Arist. Ach. B. 1212) vel ἦ ὦ Παῖον (Arist. Aves 1762 — Lys. 1291 — Thesm. 31) vel ἦ Παῶν ἦ (Arist. Pax 453) vel ἦν Παῶν (Soph. Oed. R. 154 — Arist. Vesp. 874) vel ὦ ἦ Παῶν (Timoth. fr. 13. cf. Bergk. ad hunc locum) faustae exclamationes sunt, quae mediae orationi interponuntur aut in fine stropharum iterari solent. cf. Athen. XV p. 696 f., ubi τὸ παυριζὼν ἐπίθεται commemoratur. ²⁾

- Chorus 205: ἀπολομένην δόμος ἐφιστίους ἀλαλαγαῖς
ὁ μελλόντων, ἐν δὲ ζωῆς ἀρσένων
ἦτοι χλαγγὴ τὸν ἐννοεῖται
Ἀπόλλων προστάταιν
210 ὁμοῦ δὲ παῖνα παῖν
ἀνέστη, ὁ παρθένων,
βοᾷτε τὰν ὁμόπορον Ἰστίαν Ὀρτυγίαν,
θεῶν ἐλαφρότατον, ἀμφοτέρων,
215 γειτονίας τε νέμεας
ἀίρωμ' οὐδ' ἀπόνομα
τὸν ἀνδρῶν, ὁ τέρεται τὰς ἐμὰς φρενέας,
ἰδοὺ ἰδοὺ μ' ἀνταρτέωσι,
εἶσι εἶσι,
220 ὁ ζωὸς ἐστὶ θεῶν ἐποστρίφον ἄλλα,
ἰὸ ἰὸ Παῶν Παῶν.

Neptuno quoque pæanes dicatos esse Xenophon Hell. IV, 7, 4 testatur. Ibi enim lacedaemonii hunc deum in convivio, simulatque terram concussit, pæane placare et malum omen expiare student:

Ἀειποιοιούμενον δ' αὖτ' (Agesipolis) ἐν τῇ Ἀργείᾳ τῇ πρώτῃ ἐσπέρα καὶ σπορῶν τὼν μετὰ τὸ δεῖπνον ἡδη γενομένων. ἴσκειν ὁ θεὸς (Neptunus) καὶ οἱ μὲν Ἀειθεμῶνται ἐρξαμένους τὼν ἀπὸ δεξιῶν πάντες ἔμνησται τὸν περὶ τὸν Ποσειδῶ παῖνα. . . .

¹⁾ Iam hic adnoto posteriorum temporum scriptores genera poesis melicae angustioribus terminis circumscripsisse quam ut ad eam de qua agimus aetatem quadrarent. Certe ea, quae Plutarchus (Mor. p. 389 B) τῶν δὲ παῖνα (ῥόδων) τετραμένην καὶ σόφρονα μοῦσαν) et Proclus (Phot. p. 985 fin.) ὁ δὲ (παῖν) ἰδίως εἰς Ἀπόλλων· ἦθεν τὸ μὲν ἐν θουσιῶδες οὐκ ἔχει ὥς ὁ θεὸς ἐρξαμένος) tradunt, in hunc pæanem Sophocleum non cadunt.

²⁾ ἦ παυριζοῦαι exclamare ἦ Παῶν apud Arist. Equ. 408 est.

Eodem semper carmine Lacedaemonii Neptunum implorare soliti esse videntur, cum vox paeanis cum articulo coniuncta sit.

Ad certum quendam deum referri nequit is paeon, qui in Aeschyli Choephoris carminibus lugubribus opponitur. Chorus enim Orestem et Electram ad Agamemnonis tumulum miseriam et patris et suam gementes sperare iubet deum effecturum esse, ut pro naeniis suaviores soni paeanis Orestem in aedes regias introducant:

340 ἄλλ' ἔτ' αἶψ' ἐκ τῶνδε θεὸς χοῦζον
θεῖν' χαλκίδος ἐν θογγυτέροισ'·
ἐπεὶ δὲ θογγύων ἐπιτεμβαδίων
παῖν' μελῶθροισ' ἐν βωαλίαις
ποσάτο γλῶσσον χοροῖσιν.

Complurium deorum auxilium in malis imploratur paeonibus a Sophocle in Oedipo Rege bis commemoratis. Peste enim dira Thebis grassante tota urbe inter sulfitis paeanes sonant cum gemitu coniuncti:

πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θρυμακτόν γέμει,
5 ὁμοῦ δὲ παῖνόν τε καὶ στενακτόν.¹⁾

et mulieres ad ararum gradus prostratae pro tristibus malis averruncandis clara voce (λάμπει cf. schol.) paeanem incinunt, cui flebiles lamentationes sunt intermixtae:

ἦν δ' ἔλθοιτο πόλις τ' ἔτι μετέειπε
ἐπεὶ πρὸς πόλιν ἔλθοιτο ἔλθοιτο
λεγοῦν πόλιν ἐκτείνον ἐπιστενέχουσιν.
185 παῖν' δὲ λέγουσιν ἀπορροῖαί τε γῆρας ὀφθαλμοῖς . . .

Parodus chori (vss. 151—215 Dind.) nos optime docere potest, qualis fere paeon Sophocli obversatus sit. Prima strophæ chorus metu trepidans, quid rei futurum sit, Minervam, Dianam, Apollinem ut tres deos tutelares Thebarum (vs. 164) precatur, ut appareant reique publicae medeantur. Neque deest hac in strophæ invocatio paeanis propria ἦγε (λέλει) Παῖν' Tum mala innumera gemit patriae inmissa:

1) Ad vss. 45: Hunc locum mirum in modum Schwalbe („De paeane in Apollinis cultu cantato“ Progr. Magdeb. 1847 p. 9) intellexit. Hos enim paeanes cani ad laetitiam exprimendam gratiamque pro salute urbi allata. At his animi affectibus quoniam modo locus esse possit in urbe maxima calamitate oppressa Schwalbe non docet. Paeanem lamentatione carere arbitratu falso Plutarchi complures locos, quibus is Sophoclis versus de quo agitur respicitur, interpretatus est. Plutarch. vit. Ant. c. 24 aperte cum sulfitis, quibus Thebani deorum voluntatem sibi conciliare student, pompa comparatur, quacum Antonius in Asia accipitur, cum paeonibus lamentationibusque calamitas civium singulorum: Ἡ γὰρ Ἀσία πᾶσι καθεύπετο ἢ Σοφρόλειος ἐκτείνῃ πόλιν, ὁμοῦ μὲν θρυμακτόν ἔγειν, ὁμοῦ δὲ παῖνόν τε καὶ στενακτόν. Similis oppositio invenitur his locis Plutarcheis: Quaest. symp. I, 5, 2. — De virt. mor. 6. — De amic. mult. 7. — De superst. 8. — Scholiastes ad Oed. R. v. 5 et Suidas (s. v. πόλις), quippe qui paeanes ad res adversas avertendas cani arbitrentur, nobiscum consentiunt.

universum populum aegrotare neque remedium morbi inveniiri posse; inclytae terrae fruges non maturescere neque mulieres parere; innumeris funeribus urbem exhauriri; mulieres ad altarium gradus a diis auxilium petere. Deinde rursus deos adeunt. Atque Minerva imploratur, ut Martem pestis auctorem in inhospitales sedes confugere cogat, Iuppiter, ut deum illum invisum fulminis ictu perdat, Apollo, ut sagittis, Diana, ut facibus, Bacchus, ut taeda opem ferat.

Eurip. Alc. 422—4 N. Admetus chorum monet, ut exsequias funeris Alcestidis pro ipso mortuae prosequatur Orco libationum experti paeaneum canens.

ἀλλ' ἐξγορεῖν γὰρ τοῦδε θύσσειαι νεκροῦ.

πέρεστε καὶ μέντετε ἀντηχέσασθαι

παῖδρα τῷ τάφῳθεν ἀπὸνδρόν θεῶν.

Voce paeanis hic preces pro salute uxoris ad Orcum factae significantur.

Paeaneum frustra in hac tragoedia quaerimus. Nam versus 606—10 quibus Admetus mortuam quae effertur alloqui iubet nullum canticum sequitur, quod paeaneum dicere possimus.

Per ironiam quandam tragicam etiam Orco et Furiis paeanes dicantur. Hac paeaneum specie homines mortem vel calamitatem alicuius lamentantur, illi dei laetitia exsultantes finguntur. Rem optime explanat locus ex Aeschyli S. c. Th. petitus. Chorus enim virginum Eteocle et Polynice mutua caede absumptis Antigonom et Ismenam eorum duas sorores corporibus fratrum appropinquantem videns sibi carmen Furiae male sonans emittendum Orcoque paeaneum invisum occinendum esse existimat:

824 D *ἡμῶς δὲ δίκῃ πρότερον γήμῃ
τὸν δευζέλιον θ' ἑμῶν Εὐρύου
ἄγχιρ Ἄιδος τ'
ἐχθρὸν παῖδ' ἐπαλέπειν.*

Ad paeaneum nostro loco recte accipiendum inprimis hi versus apti sunt, quibus Furiae calamitate, qua gens Lablacidarum scelern suorum poenas persolvat, gestientes carmen triumphale exordiri dicuntur:

*τιλινταῖα δ' ἐπιγέλασεν
Ἄφρ' τὸν ἄγχιρ τόμον.*

955 D. *τετραμμένους παρθένους γενεὴ γέρον.*

In Aeschyli Agamemnone vs. 645 praeco, postquam choro narravit Menelaum cum aliis Graecis Troia redeuntem tempestate orta ex exercitu cum navibus suis evanuisse (vss. 621,5), hunc nuntium ut Furias ad hilarem cantum instigantem *παῖδρα Εὐρύου* appellat.

In Euripidis Iphig. Taur. vs. 182—5 ea carmina, quae Orcus mortuis canat, paeanes esse negatur, inde hoc loco paeanes carmina laeta interpretanda esse cognoscitur. Hic Euripides Orcum defunctorum animas naeniis accipientem finxit. Chorus querelis Iphigeniae Orestem quem credit mortuum delentis suas adiecit:

- 180 X. ἀνταγόμενος ῥόδῳ ἔμνωρ τ'
 Ἀοήτωρ σοὶ βόρβαρον ἄχων
 δεσποίνῃ γ' ἐξαιδέσσω,
 τὰρ ἐν θορήρῳ μοῦσας
 ῥέχων μέλων τὰν ἐν μολπαῖς
 Αἰδᾶς ἔμναι δίχα παίδων.

Huc pertinet etiam fragmentum ex Aeschyli Nioba apud Stob. Flor. 118,1 servatum. quo Tantalus, ut quam vanum sit mortem precibus adire demonstret, dicit: solam deorum Mortem dona repudiare neque sacris flecti aut libationibus, neque paeanes in eam cani (nempe ut celebretur gratiaeque ei agantur pro beneficiis in mortales collatis), solam enim eam a Suadela vitari:

Μόρος θεῶν γὰρ θάνατος οὐ δόρων ἐστὶ
 οὐδ' ἄν τι θύων οὐδ' ἐπιπύρρον ἄνους·
 οὐδ' ἔστι βομβὴ οὐδὲ πικροῖσται·
 μόνον δὲ Πειθὺς δαμόνιον ἐπιστάτει.

Hinc etiam numerum eorum deorum, quibus paeanes canebantur, non nimis finitum fuisse concludi potest, cum a natura solius Mortis illi Tantalo Aeschyleo paeanes abhorreant.

Idem ex Platone colligitur, cum Conv. 177 a. Phaedrus querens fingatur, quod aliis quidem diis hymni et paeanes a poetis compositi sint, nemo autem eorum Amoris laudem recinerit:

Φαίδρος γὰρ ἐκείνῳτε πρὸς με ἐρωρεχτόν λέγει. Οὐ δεινόν, γηρόν, ὦ Ἐρξίμαχε, ἄλλοις μὲν τινα θεῶν ἔμνωρ καὶ παιᾶνας εἶναι ἐπὶ τῶν ποιητῶν πεποιημένους, τῷ δ' Ἐρωσι τηλικούτῳ ὄντι καὶ τοσοῦτῳ θεῷ, μηδὲ ἔτι πόποτε τοσοῦτων γερονότων ποιητῶν πεποιημένοι ἐγκώμιον: Hic in voce paeanis deorum laudis notio insit necesse est. —

Paeanes nonnisi deis dicantur. Quod in Euripidis Herc. tur. Hercules a choro senum Thebanorum dignus indicatur, qui non minus quam Apollo et Diana paeauibus efferatur, monendum est Herculem heroem esse qui ad caelum ascensurus et deus futurus est. Gloriam enim rerum ab Hercule gestarum pulchram carminum praebere materiem:

- παιᾶνα μὲν Ἀηλιόδεσ
 ἔμνωσ' ἐμψὶ πύρρῳ τῶν
 Λατοῖς εἴπαιδα γόνον
 690 X. εἰλισσομένοσι καλλίχορον
 παιᾶνας δ' ἐπὶ σοῖς μεγάθυγοις
 κέκρυς ὧς γέρον ἐοιδὼς
 πολὺν ἐκ γενέων
 κτελέδῃω τὸ γὰρ εἶ

695 τοὺς ἑμμοισὶν ἐπέσχει.
 Αἰὼς ὁ πᾶς τὸ δ' ἐγγενείας
 κλέος ἐπερβέλλον [ἔρετρε]
 μοχθρήσας τὸν ἄνευρον
 θῆκεν βίωτον βροτοῖς
 700 πέρας δέματα θηρόων.

Demosthenes de falsa leg. p. 450,3 Aeschini magno vitio vertit, quod legatus ad pedes Philippi procumbens ei paeanes cecinerit:

οὗτος (Aeschines) δ' ἐκείνῳ (Philippi) μὲν προκυνεύειτο καὶ τοὺς παιᾶνας ἤθευ. ἑμῶν (Atheniensium) δ' ἐπερβόρα.

Philippo igitur honores deis debiti attribuuntur.

Etiam mortuis paeanes sonare duo loci tragici docent. Electra enim in Aeschyli Choëph. 150,1 in patris sepulcrum cum lamentationibus et precibus inferias effundens chorum monet fas esse libamina lustralia mortuo oblata lamentationibus prosequi παιᾶνα τοῦ θανάτου magna voce canentem Tum chorus paeanem cantat mortuum deflens et deum obsecrans, ut redemptor aedium armis praevalidus appareat:

Electra: τοιούτῳ ἐπ' ἐγχεῖς τέσδ' ἐπισπένθω χοάς.

150 ἑμᾶς δὲ κομματοῖς ἐπαρθίζειν νόμος
 παιᾶνα τοῦ θανάτου ἐξανθομένας.

Chorus: ἴτε δέχου νεκρὰς ἀλόμενον
 ἀλομένην δεσπότην

πρὸς ἔργμα τόδε κακῶν κεδνῶν τ'
 155 ἐπ' ὀρθροισιν ἔργος ἀπένχηται
 κερκμένων χοῶν κλέε μοι, κλέε,
 σέβας ὃ δέσποτ'. ἐξ ἑμῶν γαρ φρενός.
 ὁ το το το το το το τοί.

ἰὼ, τίς δορυσθενὴς ἀνὴρ, ἀγαλντήρ δόμων
 Σκηνίδι τ' ἐν χειρὶν παλῆντορ'
 ἐν ἔργῳ βέλην πιπύλλον Ἄρηι
 σχιδύι τ' αὐτόζωπι νομῶν ξίγη.

At non mera nenlia paeon vocatur, sed cum ea preces et vota de salute futura hoc in carmine coniunguntur. Et κομματοῖς ad mortuum venerandum non minus aptus est quam paeon vulgaris ad deos caelestes celebrandos. Faustis invocationibus ἰὼ παιᾶν. ἰὼ παιᾶν alioquin in paeanibus inventis hic, ut U. de Wilamowitz monet, lugubres exclamationes ὅτοτοι ὅτοτοι respondent. Salutatio igitur quaedam mortuo dicata hic paeon est et observantia, per quam Electra patrem carissimum summa dignitate antecedentem cultu divino et honore dignatur.

Apud Euripidem Hel. 177 verbum paeanis eodem modo usurpatur. Helena enim de Menelai morte certior facta a Proserpina facultatem petit luctui suo con-

venienter canendi, uti gratiae referendae causa haec dea sub sedes nocturnas paeanes accipiat mortuos lamentantes:

. . . ἄλγων, κακοῖς,
τοῖς ἐμοῖσι ὄντοχα δάκρυα.
πάθει πάθει, μέλει μέλει,
μονοειδῆ τε θοιγῆμασι ξενωδῶ
175 N. πέμφτει Φερσέγεσσαν
[γῶνα], γῶνα, χόρταις ἡν' ἐπὶ δάκρυα
παρ' ἐμέθεν ἐπὶ μέλαθρα τίχαι παῖδας
ρέουσαν ὀλομένους λείβη.

Acerbo ludibrio apud Euripidem Troad 578 et Cycl. 664 lamentationes voce paeanis ut carminis laeti significantur. De hac ironia tragica iam sermo fuit (p. 8). Illo enim loco Hecuba Andromachae, quae Troia capta in servitum abducitur, misera sorte percussa exclamat ὦ μοι. Qua interiectione commota Hectoris uxor ex eius matre quaerit: τί παῖν' ἐμὸν στενάζεις; — Hoc autem loco questus Cyclopi oculo privati (vs. 665: ὦ μοι μέλ', ὥς ἐβρίσμεθ', ὥς ὀλόλιμεν) pulcher paeon nominatur: καλὸς γ' ὁ παῖν' μέλπε μοι τόρον ὃ Κέκλωψ.

Paeanum carmen laetum Graecis fuisse multis locis docemur:

In Sophoclis fragmento 478 N. Acherontis littora paeanibus carere dicuntur, quo modo vox ἀπαύσις a Stobaeo explicatur. Cum Stobaeo consentit Hesychius, cui vox Euripidea ἀπαύσις idem est ac δόσσημος —: Porphyr. in Stob. Ecl. 1,41,50 p. 1008: Ἀχέρον δὲ καὶ Ἀχερουσία λίγη τιετόν, ὥς ὁ Σοφοκλῆς ἐν Πολυξέρῃ τῇν Ἀχελέως φυχὴν εἰσάγει λέγονσαν (ἐκ) τὰς τῶν νεκρῶν λέγων παῖν' οὐκ ἐχούσας ἐπὶ τὰς ἀπαύσιδας τε καὶ μελαμβροτῆς λιποῦσας λίγη: ἤλθον ἄρουρας χοῶς Ἀχέροντος δῆσαν λίγας ἡκούσας γόους. 1)

In Euripidis fragmento 122 N (Aristoph. Thesm. 1029—41) paeanis notio ita amplificata est, ut pro hymenaeo dicatur paeon nuptialis: Mnesilochus enim Andromedam Euripideam ad saxum vinculis astrictam imitans haec ad Perseum i. e. Euripidem conversa exclamat:

ὄρωξ' οὐ χοροῖσιν
1030 οὐδ' ἐγ' ἤλθον νεκρῶν
(ψήφον κημὸν) ἔσθην ἔχον
ἄλλ' ἐν πετρῶσι δεσμοῖσιν ἐμπεπλεγμένη
κίττει βορᾶ (Γλαυκίτη) πρόξενον.
γαυρομένη μὲν οὐ ξέν
1035 παῖνι, δεσφῶν δέ.
γοῶσθ' ἐμ', ὃ γενεάει, ὦς

1) Sunt sane, qui distinguant ἀπ-αύσις conferentes δρᾶσις, ita ut littora vitae expertia dicantur.

μέλας μὲν πίποιθα μέλας
ὦ τάλας ἐγὼ τάλας κτλ.

Schol. ad 1030: *πέλιρ* ἐξ *Ἀνδρομέδας*. 1034: καὶ τοῦτο ἐξ *Ἀνδρομέδας*. —
Apud Aristophanem in Equit 1318 chorus spectatores iubet *παιονίζειν*, cum
Cleone de potentiae gradu delecto iis novae res secundae acciderint:

Agoracritus 1316 Bergk: *ἐφίμειν χορὴ καὶ στόμα κλείειν καὶ μεστρυῶν ἀπέχεσθαι*,
καὶ τὰ δικαστήρια σφραγίζειν. οἷς ἡ πόλις ἤδε γέγηθεν,
ἐπὶ χειρὶ τοῦ δ' ἐντεχνίου παιονίζειν τὸ θίασρον.

In Aristophanis Pace 551—55 hac dea ex antro, in quo diu bello saeviente
occulta iacuerat, ad lucem extracta, Trygaeus ut auctor belli finiti agricolas hortatur,
ut armis abiectis ad suum quisque opus *παιονίῳ* rus redeat:

555 B. *ἔλλα πάς γόρει πρὸς ἔργον εἰς ἐργὸν παιονίῳ*.

Hi duo loci Aristophanei eius modi sunt. ut dubitari possit, utrum de toto
carmine laeto sermo sit an de solis faustis exclamationibus. Quae apud Aristophanem
saepius occurrunt mediae interpositae orationi velut:

Av. 1763 *ἔλαλελά, ἢ Παῖον*
τήρελλα καλλύουσι, ὦ

Lys. 1291 *ἔλαλελά, ἢ παῶν*
αἰρεσθ' ἄνθρωποι, ἰά.
ὦς ἐπὶ ρίζῃ, ἰά.
εἶοι εἶοι, εἶα εἶα.

Thesm. 311 *ἢ παῶν, ἢ παῶν. Νάμωμεν.*

Talibus interiectionibus aliis locis non laetitia exprimitur, sed potius
salus petitur:

Ach. 1212, ubi Lamachus doloribus cruciatus exclamat: *ὦ ὦ Παῖρ Παῖρ.*

Vesp. 875, ubi chorus ante iudicium, quod in domo Philocleonis fit, diis vota
facit:

ὦ Φαῖβ' Ἀπολλὼν Πέθει.
ἐπ' ἐγὼ δ' ἢ τέρῃ
870 *τὸ πρῶτον ὃ μηχανήσια*
ἐμπροσθεν αὐτοῦ τῶν θεῶν
ἔπειτα ἡμῖν ἐρμῶσα
παρασμένους πλένον.
ἢ Παῖρ.

Equ. 408 cum his exclamationibus voces *Βέχχι Βέχχι* coniunguntur. Chorus
enim equitum contra Cleonem haec canit:

ὦ περὶ πάντ' ἐπὶ πᾶσι τε πρίσμασι
δοροδόξουσιν ἐπ' ἐφ' ἑσθ' ἔσθ.
εἶθι γὰρ ἐλθὼς, ὅσπερ ἐῖρε, ἐκβάλοις τήν' ἔφ' ἑσθ.

405 βῶαμι γὰρ τότ' ἔν' μόνον·
 πῦρε πῦρ' ἐπὶ σνμφορᾷς·
 τὸν Τουλίων τ' ἔν' οἶμαι, γέροντα περοπίτην
 ἡρόδντ' ἠπαωνόωα καὶ Βακχέβαχον ἰῶα.

In Platonis Axiocho p. 365^b (οὐκ ἐπιλογῇ τῇν γένων περιουεμένως ἀνὴρ τοσόσδε τῷ χρόνῳ καὶ κατήχουσι λόγων καὶ εἰ μηδὲν ἔτερον. Ἀθηναῖος, ὅτι τὸ ζωνῶν δῆπον τοῦτο καὶ πρὸς ἑταίρας θρολυόμενον, περιπεδημία τις ἐστίν ὁ βίος, καὶ ὅτι δεῖ ἐπεισὼς διαμαρτόντας ἐνθάδε μόνον οὐχὶ παωνίζοντας εἰς τὸ χρόν ἀπύετα; —) — et apud Demosthenem De cor. 321,16 (ζομάζειν καὶ παωνίζεῖν ἐπὶ ταῖς τῶν Ἑλλήνων σνμφορᾷς) παωνίζεῖν idem est ac laetitia exsultare.

Paean militaris.

Adhuc omnisimus de duabus paeanis speciebus agere, quae seorsim tractandae sunt: de paeanie militari et de paeanie convivali. Ac primum quidem videamus, quid de illo traditum sit. Cum autem rationes diversissimae sint, quibus cantatus est, et ab aliis scriptoribus aliae res aliaque tempora describantur, rei natura postulat, ut singulos quibus paean commemoratur locos distineamus neve ad unam paeanis militaris imaginem cogitatione fingendam adhibeamus. Discernendum autem est inter eum, qui ante pugnam animos militum ad virtutem bellicam accendat, et eum, qui post pugnam vel expeditionem laetitiam victoriae exprimat.

Illum nobis pulcherrime Aeschylus in Persis 386—94 describit. Graeci ante pugnam navalem Salaminiam sole totam regionem collustrante tubae sonis inflammati alta voce paeanem sollemnem canunt, cuius sonitus a saxeis insulae littoribus reper-
 cussus ipsis faustum omen praebet, hostibus vero spe depulsis terrorem inicit:

ἐπεὶ γὰρ μῆντοι λευκόπλοος ἡμῖνα
 πῶον κατέσχε γαῖαν ἐν γαργῆς ἰδέειν,
 πρῶτον μὲν ἡμῶν κίλεσος Ἑλλήνων πάρα
 μολιπιδὸν ἡγήμασιν, ὅσθιον δ' ἔμα
 390 D ἀντηλάλαξε νηυστάδος πέτραις
 ἡχώ· γόβος δὲ πρὸς βαρβάρους περὶ
 γρόμης ἀποσφαιεῖται· οὐ γὰρ ὥς γε γῆ
 πῶον ἐγείνοιν σερπὼν Ἑλλήεις τότ'
 ἄλλ' ἐς μέγλην ὀρυμνότες ἐν γέλῳ θρόσται.

Huc referri potest etiam is paean, qui ab Aeschylō S. c. Th. 268 commemoratur. Chorū enim virginū Thebanarū in urbe pericula, quae Thebis a Polynice eiusque sociis imminant, magna voce lamentantem Eteocles ne cives ad pugnam tardiores fiant (236—8) querelis desistere atque potius cantu sacro paeanis Thebanis

consolantis eorumque metum discutientis sicut in sacris, ut dii civibus pugnantibus propitii sint, precari iubet: ¹⁾

εἶχον τὰ χρεῖσσω ξηρμαίνον· εἶνα θεοῖς·
 καὶ μὲν ἀκούσας εὐχμάτων, ἔπειτα σὺ
 ὀλολεγμὸν ἰδὼν ἐμμενὴ παάντισσιν
 Ἑλληρικόων νόμισμα θεοτάδοις βούῃς
 270 θεῖσος φίλοις, λίνονα πολέμιων φόβον.

 279 τοιαῦτ' ἐπείχον μὴ γιλοστόνως θεοῖς,
 μηδ' ἐν μετέοις καὶ γοίοις ποιγύμεσιν.

In Euripidis Troadis misera Hecuba paeanam exsecratur, quem Graeci Troiam navigantes ad tibiae fistulaeque sonos cecinerint:

ποφῶρα τῶν ὀκεία
 ἴσιον ἱερὸν αἰ ζωπαιεῖ
 δεῖ ἔλα πορροκοιῶν καὶ λιμένας
 125 Ν. Ἑλλάδος ἐνδόμων·
 ἀλλὰ πᾶσι στεγνῇ
 σαρύγγων τ' ἐσθ' ὀγγῶν φωνᾷς
 βάνονσιν πλεχτὰρ Ἀργύπτων
 παιδείας ἐξήρτησάν·
 130 αἰὲ Τροίης ἐν κόλποις πλ.

Eur. Phoen. 1098—1103 paeam tubaeque sonant Argivorum et Thebanorum inter sese congregientium:

Ἀργείοις: . . . περγάμων δ' ἀπ' ὀρθίων
 λείκασται εἰσορῶμεν Ἀργείων στρατὸν
 1100 Τευμυρὸν ἐκλειπόντα· καὶ τάσρων πέλλας
 δρόμων στήθεσσι Κασκείας χυθρόας·
 πᾶσι δὲ καὶ ὀλέπεργας ἐκλειδὸν ὁμοῦ
 ἐκείθεν ἔκ τε τειχέων ἡμῶν πέλας.

Cum Argivi cursu Thebas petant, fieri non potest, ut multi versus paeanis canantur. Fortasse non de carmine, sed solis de invocationibus velut *Ἦ Ἡαῖρ, Ἦ Ἡαῖρ* cogitandum est. cf. p. 6.

Thuc. I, 50: Corcyraei a Corinthiis proelio navali victi denuo navibus con-
 gressuri paeanam exordiantur: *Ἦ δὲ ἦν ὅφρ' καὶ ἐπεπαιώριστο αὐτοῖς ὥς ἐς
 ἐπιπλοῦν καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαιτίης πρίμην ἐκρούοντο.* . . Thuc. IV, 43: Corinthii,
 qui primo impetu facto pedes retulerant, paeane ad hostes iterum aggrediendos animos

1) Talem paeanam expectamus canticum insequens futurum esse (287—308). Atque re vera
 virgines deos tutelares urbis alta voce implorant, ut patriam tueantur civibusque gloriam praebeant,
 sed etiam quamquam ab Eteocle vetitae pavidis ex animis graves sollicitudines effundunt. Tamen
 si hoc canticum paeanam vocemus, ab usu dicendi tragico haud aberremus. (cf. Soph. Oed. R. 5, 185).

suos confirman: οἱ δὲ ἐποχορήσαστε πρὸς αἰμασίαν (ἦν γὰρ τὸ χοροῖον πρόσαστε πᾶν) βέλλοιτε τοῖς λίθοις καθ' ἑαυτοὺς ὄντες καὶ παυνοῦσαστε ἐπ' ἑαυτοὺς αἰσθῆς, δεξαμένοι δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν χειρὶν ἦν πᾶν ἢ μάχῃ. — Thuc. VI. 32: Athenienses in Siciliam navigaturi, antequam classem Piraeo educant, precibus libationibusque factis paeane canunt: παυνοῦσαστε δὲ καὶ τελειώσαστε τὰς σπονδὰς ἀνέγγοντο. Huius paeanis alacritas VII. 75 lamentationibus opponitur Atheniensium ad Syracusas calamitatibus afflictorum: Μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἐπὶ μὲν τοῦ ἔλλους δονωσομένων ἦκειν αὐτοῖς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ πάθωσι ξυρίβῃ ἀπίετα, ἐπὶ δ' ἐνχρῆς τε καὶ παύων, μὴδ' ὧν ἐξέπλεον, πᾶν τούτων τοῖς ἑαυτοῖς ἐπισημίσαντες ἀγορεύοντες.

Ex Thuc VII. 44 inter Atheniensium paeane et Dorum interfuisse patet, ita ut nocte quominus quisquam cognosceretur impediante Athenienses cum Syracusanis pugnantes non minus sociorum Doricorum quam hostium paeane perterrerentur atque amici cum amicis, quod paeane decipiebantur, manus consenteret vix seingerentur: Μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἐβλαπεν ὁ παυνομέος· ἐπὶ γὰρ ἑμποστέων παραπλήρους ὧν ἀπορία περιζῆν. Οἱ τε γὰρ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Κιρκεραῖοι καὶ ὅσοι Λοκροὶ μετ' Ἀθηναίων ἦν, ὅποτε παυνοῦσιν, φόβον περιζῆ τοῖς Ἀθηναίοις, οἱ τε πολέμιοι ὁμοῖως, ὥστε τέλος ξυμπιπτόντες αὐτοῖς κατὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἑπὰς ἐταράχθῃσαν, γίνοιτο τε γίνοιτο καὶ πύλιντα πύλιντα οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ καὶ ἐς χεῖρας ἐλλήλους ἐλθόντες μόλις ἀπελόντο.

Saepius paeane militaris a Xenophonte commemoratur:

Hell. II. 4, 17: Thrasybulus triginta tyrannos eversurus suos monet, ut, ubi ipse paeane exorsus sit et secum cecinerint, Enyalium invocantes in hostes irruant: ἐξάρξω μὲν οἶν ἐγὼ ἡρὶς ἄρ' αὐτὸς ἢ παύων· ὅταν δὲ τὸν Ἐνυάλιον παρακαλέσωμεν, τότε πάτες ὁμοθυμαδὸν ἐνθ' ὧν ἐβόσθημεν τιμωρόμεθα τοὺς ἄνδρας. Hinc ne quis cum Scholiasta ad Thuc. I. 50 et Suida p. 2903 C. paeane Enyalio cantatum esse putet, obstant imprimis tres loci Xenophontei: An. V. 2, 14 Graeci, postquam ad tubae sonos paeane cecinerunt, tum demum Enyalio clamorem edunt ἐπεὶ δὲ ἐπαύσαντο καὶ ἡ σάλπιγξ ἐγθ' ἐγξάτο, ἔμε τε τοῦ Ἐνυάλιον ἠπάλαξεν καὶ ἔθεντο ὁρόμῳ οἱ ὁπλίται, καὶ τὰ βέλη ὁμοῖ ἐφύετο. — Anab. VI. 5, 27: ἀλλ' ἐπεὶ ἐπληρώσαν ἡ σάλπιγξ τῶν ὁπλιτῶν τεχνὴ πορευομένη καὶ ἔμε ἡ σάλπιγξ ἐγθ' ἐγξάτο καὶ ἐπαύσαντο καὶ μετὰ ταῦτα ἠπάλαξον. . . Sane Cyrop. VII. 1, 25 de Persarum exercitu sermo est, sed in Institutione Cyri Xenophon Graecorum morem hac in re secutus esse videtur: . . ἡρὶας δὲ ἔδοξε τοῦ Κῆρυ αὐτὸς εἶναι, ἐξήρχετο ἢ παύων, συνεπλήρωσε δὲ πᾶς ὁ στρατός. Μετὰ δὲ τοῦτο τοῦ Ἐνυάλιον τε ἔμε ἐπληρώσαν καὶ ἀνίστασθαι ὁ Κῆρος καὶ ἐνθ' ἐς μετὰ τῶν ἰππέων λαβὼν πικρίων τοὺς πολεμίους ὁμοῖ αὐτοῖς τὴν τεχνίστην συνεμίγνεν. — Cyrop. VII. 1, 9: Cyrus milites paeane exordiendo quasi signum pugnae se daturum esse nuntiat: ἐπειδὴν δὲ ἐκεῖ γένωμα, ὅταν ἡδὴ ὁμοῖ προσώοντες ἀλλήλους γυγνώμεθα, παύων ἐξάρξω, ἡμεῖς δὲ ἐπείγμετι.

1) Ducem saepius tantum exordium esse ex compluribus locis apparet.

Paeanem, sicut res atque natura postulat, more communi constitutum esse cognoscimus ex Cyrop. III, 3, 58, ubi Cyrus tessera data paeanem τὸν ρομίζόμενον exorditur. Ibidem paean in universum ad deos refertur. Paeane enim pie canendo milites fiduciam in diis collocantes minus homines timere: Ἐως δ' ἔτι ἕξω βελῶν ἦσαν, παρηγγέα ὁ Κῆρος σὺνθῆμα Ζεὺς ξέμμεστος καὶ ἡγεμόν. Ἐπεὶ δὲ πάλω ἦκε τὸ σὺνθῆμα ἀτασποδιόμενον, ἐξήρξεν αὖ ὁ Κῆρος παιῶνα τὸν ρομίζόμενον· οἱ δὲ θεοσεβῶς πάντες σὺντεπλήροισιν μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἐν τῷ τοιοῦτῳ γέρον δὴ οἱ δευσιδαίμονες ἦσαν τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦνται. Ἐπεὶ δὲ ὁ παιῶν ἐγένετο ἕμα πορευόμενοι οἱ ὁδοίται . . .

Anab. IV, 8, 16: preces cum paeane coniunguntur: ἐκ τούτων παρηγγέσαν οἱ στρατηγοὶ ἐχθροῦ· ἐξέειπεν δὲ καὶ παιανίσματα ἐπορεύοντο.

Paeanem militarem non idem significare ac clamorem certum est, quippe qui multis locis post paeanem edatur (Cyrop. VII, 1, 25. Hell. II, 4, 17. An. V, 2, 14, VI, 5, 27), sed re vera cantum legibus musicis subiectum. (cf. Aesch. Pers. 389: *μολπιδόν*.) Sed non multis ex versibus, nonnumquam fortasse, cum tempus deficiebat, solis ex invocationibus velut ἡ Παιὴν constituisse probant hi loci: An. IV, 3, 29 et 31, ubi paeanem in cursu cantatum esse verisimile est, cum militibus, qui intra teli iactum erant, tempus non relinqueretur paeanem ante impetum canendi: τοῖς δὲ παρ' ἐαυτῷ παρήγγειλεν. ἐπειδὴν σφειρόμεν ἐξιστῆται καὶ ὁπίς ποσὶ παιανίσματα θῆναι εἰς τοὺς πολέμους . . . Οἱ δὲ Ἕλληρες παιανίσματα ὀρμηθεὶς ὁρώμεν ἐπ' αὐτοῖς· οἱ δὲ οὐκ ἐδίξοντο.

Paeanem militarem breve precationis carmen sollemne fuisse suspicandum est, quo dei auxilium imploraretur. cf. Etymol. M. s. v. *παιανίσματα*.

An. I, 8, 17: Graeci, cum paeanem exordiebantur, non amplius tria vel quattuor stadia ab hostibus aberant: καὶ οὐκ ἐπὶ τρία ἢ τέτταρα στάδια διείχτην τῷ γόλῳ γε ἐπ' ἑλλήνων, ἥτις αὖ παιανίζον· τε οἱ Ἕλληρες καὶ προήρχοντο ἀντίοι λίνα τοῖς πολέμοις.

An. I, 10, 10: Graeci, ubi hostium aciem prope constitutam aspexerunt, in eos paeanem canentes denno impetum fecerunt: Ὡς δὲ εἶδον οἱ Ἕλληρες ἐγγὺς τε ὄντας καὶ πορευομένους, αὖθις παιανίσματα ἐπήσαν πολλὰ ἔτι προθυμότερον ἢ τὸ πρόωθεν.

An. IV, 3, 18: Libationibus factis milites ab hostibus fluvio seiuncti paeanem cecinerunt et clamorem ediderunt: καὶ οἱ μὲν μάλιστα ἐσφαμάζοντο εἰς τὸν ποταμόν· οἱ δὲ πολλοὶ ἐτόξενόν τε καὶ σφειρόμενον, ἀλλ' οὐκ ἐξιστῶντο. Ἐπεὶ δὲ καλὰ ἦν τὰ σφῆμα, ἐπαιανίζον πάντες οἱ στρατιῶται καὶ ἀνελόμενον, σφειρόμενον δὲ καὶ γυναικας ἄπασα.

Hell. IV, 2, 19: paean Lacedaemoniis adventum hostium nuntiat: Τίως μὲν

1. Eiam Thuc. I, 50 et IV, 43 paeon deratur.

οὐκ οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἡσθάνοντο προσείναι τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ ἦν λάσιον τὸ χοροῖον· ἑπεὶ δ' ἐπαίνεισαν, τότε δὴ ἔγρουσαν καὶ ἐνθὺς ἀντιπερὶ ἡγήεσαν ἔπειτα δὲ διασπενδέσθαι ὥς εἰς μέγλην.

Lysias Or. funebr. 194 de paeanibus Graecorum et barbarorum inter sese mixtis tradit in navium impetu cantatis: ἐκούοντες δ' ἐν ταύτῃ συμμεμειγμένον Ἑλληνικοῦ καὶ βαρβαρικοῦ παιᾶνος, παρακλεινόμενοι δ' ἐμφοτέρων καὶ κραυγῆς τῶν διασφειρομένων καὶ τῆς θαλάττης μεσότης τῶν νεκρῶν. . . Quid hic voce paeanis significatum sit, Lysias vel is, qui hanc orationem scripsit, Reiskio his verbis declarare videtur: παρακλεινόμενοι δ' ἐμφοτέρων καὶ κραυγῆς τῶν διασφειρομένων. Sed paeaniem idem significare posse atque exhortationes pugnantium eiulatusque morientium incredibile est. cf. Xen. Cyrop. III, 3, 59 et Aesch. Pers. 401—405, quibus locis aperte inter paeaniem et exhortationes pugnantium distinguitur.

Paeaniem barbarum etiam Plat. Ep. VII, 348^e Dionysii mercenarii aggressuri clamant: ὁ δ' ἐπεχειρεῖ βυζιέσθαι κλίσεις τὰς τῆς ἀκροπόλεως πύλας, οἱ δ' ἐγείροντο ἐνθὺς πρὸς τὰ τέγῃ παύοντά τινα ἀναβυζιέσασαι βέρεβρον καὶ πολεμίζόν.

Quaeri potest, cui deo vel quibus deis is paeon, qui ante pugnam vel bellum canebatur, dicatus sit. Schwalbio quidem persuasum est hunc quoque paeaniem semper Apollini cantatum esse (cf. l. c. p. 7, 8). Ex testimoniis autem, quibus Schwalbe nititur, (Strab. IX, 3, 12 p. 422 — Macrob. Sat. 1, 17) nihil colligi potest nisi hoc Ephorum (apud Strabonem) et eum, quem Macrobius sequitur, diversis modis originem exclamationis militum ad pugnam proficiscentium: ἢ Παῦρ, ἢ Παῦρ, ἢ Παῦρ etc. (cf. Bergk. Poet. Lyr. III. carm. pop. 45, 47 et Bode. Hist. Poes. Gr. II, 1 p. 9, 10, 11 Not.) ad Apollinem per fabulam rettulisse. Bode (l. c. II, 1 p. 9.) paeaniem militarem cum Apollinis cultu non coniunctum fuisse suo iure negare videtur. Certe iis locis, ubi paeon ante pugnam cantatus commemoratur, de Apolline sermo non est. cf. Schol. Thuc. I, 50 et Suid. p. 2903 C: p. 15 — cf. etiam voces Cyrop. III, 3, 58 (p. 16) generaliter dictas: θεοῦ βῶς, θεοῦ δαίμονες.

Progrediamur ad eum paeaniem, qui post pugnam vel bellum victoria parta a laetis militibus canitur.

Iam Homerus II. γ 391—3 Achillem Myrmidones suos adhortantem facit, ut Hectorē occiso gloriam magnam adepti paeaniem canant:

Νῦν δ' ἄγ' ἀείδοντες παῖσι καὶ τοῖσι Ἀχαιῶν.
Νηυσὶν ἔπι γλυφροῦσι νειώμεθα, τῶνδε δ' ἄρομεν.

Sequitur canticum paeanis:

Ἡομέθια μέγα κῆδος· ἐπύφρομεν Ἐκτορα δῖον.
ὃ Τρώες κατὰ δῖον θεῶν ὧς ἐρχέσονται.

Qui deus aut qui dei hoc carmine celebrentur, inde non cognoscimus. Fortasse de Iove cogitandum est. Certe Apollini, quippe cui Troiani, imprimis Hector cordi

sint (cf. Il. XX, 450 — XXII, 15) paeane pro victoria ab Hectore reportata gratias agere non verisimile est. cf. Bode Hist. Poes. Gr. II.1 p. 17, 18. 1)

Apud Aeschylum S. c. Th. 634.5 Polynices Thebas oppugnaturus in animum induxit in muros egressus paeanem exordiri, quo Thebis captis laetitiam gesticentem exprimeret:

Ἄγγελος nuntiat Eteocli:

πύργοις ἐπιμβέες κάπιζον χθονί
635 D. ἄλδοιμον παῖδ' ἐπεξιδέχοντες,
οὐδ' ἐνυμφέσθαι καὶ πτωρὸν θανάτῳ πέλει·
ἢ ζῶντ' ἀτιμωσὶν ὅπως ἀνδραγατήρ
γενῇ τὸν αὐτὸν τόνδε τίσεσθαι τρόπον.

Herodoto teste V.1 Perinthii contra Paeones bellum gerentes, cum iis in certamine singulari a ternis utriusque exercitus instituto res prospere cessissent, laeti paeanem canunt: Νικώμεντες δὲ τὰ δύο τῶν Περσίων ὡς ἐπαιώνιζον πεζομαχῶντες, συνεβόλουν οἱ Πάονες τὸ χορομήνιον αὐτὸ τοῦτο εἶναι καὶ εἰλὴν ζῶντας παρὰ σφίσι αὐτοῖσι· ἤντ' ἔνθ' ὁ χορὸς ἐπιτελέμενος ἦν, ἤντ' ἡμίτερον τὸ ἔργον.⁴ Οὕτω τοῖσι Περσίοισι παιωνίῳσι ἐπιμαρμένοι οἱ Πάονες.

Thucydides II, 91 prodit Peloponnesios felicem eventum pugnae navalis simul navigantes paeane celebravisse: ὅθι δὲ περὶ σφερόμενοι ἑσπερον ἐπαιώνιζον τε ἔμα πλῆντες ὡς νικηζότες.

Apud Xenophontem Hell. VII, 2, 15 Phliasii Sicyoniis victis tropaea splendida erigunt paeanem canentes, ut fas est: Τοῦτοι δὲ γενομένην οἱ μὲν Φλιάσιοι τρόπαιον ἔστησαν λαμπρὸν παιωνίζοντες ὥσπερ εὐχόμενοι.

§ 23 urbe capta in sollemnibus epulis post libationes paean denuo laetis ex animis effunditur: Κίχαινοι μὲν ταῦτα διαπύθοντες καὶ οἰζοῦντες ἄλλοι ἔλθοντες ὡς ἐπ' ἐντέλῃσι παύοντες καὶ πικρύνοντες καὶ γελῶντες ζεῦσι καὶ θεοῖσι καὶ ἀνθρώποις κατέδραμον.

Cyrop. IV, 1: Assyrii in castra repulsis et Oroeso eiusque sociis fugatis Cyrus Persas ob virtutem collaudat atque ut pios homines diis libationes offerre paeanemque ordiri iubet: ἤντ' δὲ ὡς θεομαχῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ σώφρονος ἀνδρὸς διαπραγματῆσθαι καὶ οὐκ ὁδὸς τοῖς θεοῖς ποιῆσθαι καὶ πάντα ἐξάγειν.

1 Iam veteribus interpretibus Apollinem ut Graecorum hostem a Graecis carmine efferrum esse visum. cf. Schol. Il. γ 391. Nullius momenti sunt, quae in alio scholio ad Il. γ 391 et a Schwalbe Progr. Magdeb. a 1847 p. 8 contra moventur. In scholio dicitur Achillem Apollinem sibi conciliare studuisse, sicut Il. VI, 87 Troianos Minervam. At huius consilii nihil est apud Homerum. Atque Schwalbe, qui quam plurimos paeanum ad Apollinis cultum refert, hunc quoque in Apollinem eam contendit, quod fieri non potuerit, ut Apollo victoriae Iove, auctore partae expertus esset. Sed hoc ita esse non probavit. Praeterea cum nostro loco comparavit Hesiod. Sent. 68, ubi Cygnus cum Ilerenle congressurus Apollinem invocet, cuius hostis exstiterat. Sed loco Homero Apollinis nulla commemoratio fit. — Sane Il. A 473 παῖδ' ὅν' carmen in Apollinis honorem cantatum significat, at non per se, sed contextu tantum verborum.

Hell. VII, 4, 36: indutiis constitutis in laeto convivio post libationes paean canitur: *Γερομένων δὲ τῶν ὄρχων καὶ ὁμοσάντων τῶν τε ἄλλων ἀπόντων καὶ τῶν Τεγεατῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Θηβαίου*. . . . οἱ μὲν ἄλλοι Ἀρκάδες ἐν τῇ Τεγέῃ αὐτοῦ ἐπι καταμείνωτες ἐδειπνοποιοῦντό τε καὶ ἐδθυμοῦντο καὶ σπονδῆς καὶ παύρας ὡς εἰρήνης γεγενημένης ἐποιοῦντο. . .

Paean convivalis.

Postremis his locis Xenophonteis paean sonat in convivio post libationes ob rem in bello feliciter gestam aut pacem constitutam. Sed omnino Graecis mos fuit in conviviis paeanes canendi. Iam Alcman fr. 22 B in epulis et conviviis phiditiorum Spartiatas decere paeanam exordiri dicit:

*Φοῖνας δὲ καὶ ἐν θιάσοισιν
ἐνθρόνισεν παρὰ δευτερόεσσιν
πρόπει παύρα κατέρχην.*

Fortasse etiam Archilochus fr. 76 B. talem paeanam commemorat:

Ἀέτωξ ἐξέρχων πρὸς ἀνδρῶν Ἀρόχου παύρα.

Verbum quidem *ἐξέρχων* Archilochus etiam fr. 77 de eo usurpavit, qui in convivio carmen canere incipit. Eodem modo Alcman in fragmento modo citato verbo *κατέρχην* usus est. Meineke quoque illum paeanam in convivio aliquo cantari opinatur, cum iis, quae Athenaeus XIV p 218 A ex Philochoro tradit permotus fragmentum 76 fragmento 77 subiunxerit, quo poeta sese iure dicit meri vi fulminatum pulchrum carmen Liberi regis, dithyrambum exordiri. Verbum *Ἀρόχου* utrum ad ἀνδρῶν an ad παύρα referendum sit, Liebel (Archilochi Reliquiae p. 128) recte dubitat, cum neque quid tibia Lesbica significet neque quid paean Lesbios satis constet. Huius enim num metrum choriambicum proprium fuisse Bode (Hist. Poes. Gr. II, 1, p 47) recte suspicatus sit, incertum est.

Apud Aeschylum Agam. 244- 6 si Hartung pro *αἰῶρα*, quod codices praebent, *παύρα* recte coniecerit, de paeane convivali sermo sit, qui ab Iphigenia in patris coenaculis opiparis post tertias libationes canatur: . .

*πρόποσις θ' ὥς ἐν γυγαις, προπυρρῆτιον
θῆλονό, ἐπὶ πολλῶσι
πατρὸς κατ' ἐνθρόνισεν ἐτραπέζων
ἡμέλειν, ἔργῳ δ' ἀποδόντος ἀνδρὶ πατρὸς*

245 D. *γῆλον τριτόπυρρον ἐπὶ ποτὶν
παύρα γῆλον ἐτίθει.*

Meminit Hartung *αἰῶρα* corrigens Pherecratis fragmenti apud Athen., XV, p 685 A servati, ubi aliquis, cum pocula tertium implentur, ¹⁾ paeanam more communi Graecorum clamat:

¹⁾ Ita explicavit Schweighauser verbum *τρίτον* (ad Athen., Schwalbe (l. c. p. 40) ter repetitam exclamationem: *ἡαὺρ* intelligendam esse

ἔγχει κάρδιόα τρίτον παιῶν', ὥς νόμος ἐστίν.

Quod et is, de quo Pherecrates loquitur, solus est, si Hartung recte coniecit, Iphigenia Aeschylea sola paeanam canit, hoc dignum est, quod commemoretur, cum id carmen, quod in convivio a singulis canitur, *σκόλιον* dici solet. cf. Bernhardy. (Hist. Litt. Gr. II,1 ed. p. 553). Sed etiam Plut. de mus. p. 1147 in fine convivii paeam a solo convivatore canitur. cf. contra Pind. fr. 122 B.

Antiphanes apud Athen. IV 692 F a convivis post *σκόλιον*, quo laus Harmodii celebratur, paeanam cani fingit.

Ἀρμόδιος ἐπικαλεῖτο, παιᾶν ἤδετο,
μεγάλῃ δ' ὥς σπηγεῖς ἄκατον ἤρε τις.

In honorem Iovis vitam conservantis hunc paeanam cantari solere apertum est. Fortasse etiam apud Aeschylum l. c. eidem deo laudes gratesque dicantur.

Ex Xenophontis duobus locis: Anab. VI,1,5 et Symp. II,1 discimus (sacra) et libationes in convivio paeanam sequi solere: *Θύσαντες δὲ βοῆς τῶν ἀρχαίων καὶ ἄλλα ἑρπετα ἐφώγων μὲν ἐρκαίνοντες παρῆγον, κατεζήμενοι δὲ ἐν σιβάδι ἐδείπνον καὶ ἔπειτα ἐκ χειρῶν ποτηρίων, οἷς ἐντέγγοντες ἐν τῇ χώρῃ. Ἐπεὶ δὲ σπονδὰς ἐγένοντο καὶ ἐπαιάνισαν, ἀνέστησαν πρῶτον μὲν Θούρις καὶ πρῶς ἀλλῶν ὀρχήσαντο σὺν τοῖς ὅπλοις. — Ὡς δ' ἀρχεμένησαν εἰ τρέπεται καὶ ἐπαιάνισαν καὶ ἐπαιάνισαν, ἔρχεται αὐτοῖς ἐπὶ κόμος Σφραξιάδης τις ἀνδροπλοῦς. . .*

Eodem modo quo προσόδια¹⁾ etiam paeanes convivales a choro saltante ad tibias cantari posse docet Xen. Anab. VI,1,11: *ἐπὶ δὲ τούτῳ ἐπύοντες οἱ Μαρτυεῖς καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν Ἀρχαίων ἀναστάντες ἐξοπλισμένοι ὥς ἐδύνατο κάλλιστα ἑστάν τε ἐν ἡρώῳ πρὸς τὸν ἐνόπλιον ὁρμητὴν ἀλόμενοι καὶ ἐπαιάνισαν καὶ ὀρχήσαντο ὅσπῃ ἐν ταῖς πρὸς τοῖς θεοῖς προσόδοις.*

Demosthenes De fals. leg. Aeschini vitio tribuit, quod Atheniensium sociis devictis victoriam libationibus supplicationibusque una cum Philippo coronatus paeanes canens celebraverit: *οὕτως ἐς τὰ ἐπαιάνια τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ πολέμου, ἃ θεοὶ καὶ καὶ Φίλιππος ἔδωκεν, ἐστάντες ἐλθόντες, καὶ σπονδὴν μετῆγε καὶ ἐχθρῶν, ἃς ἐπὶ τοῖς τῶν ἀσχυρίων τῶν ἐμῶν τείχεσι καὶ χώροις καὶ ὅπλοις ἀποσπώσαν ἤρχετο ἐκείνος καὶ συνεπαιάνισεν καὶ συνεπαιάνιζε Φίλιππον καὶ γιλινησίους προύτιν.*

Aeschines De fals. leg. 49,42 contra ea, quae Demosthenes loco modo citato ei exprobraverat, se defendit dicens, si patria incolumi neque civibus calamitate publica conflictantibus in honorem dei (ὁ θεός) paeanam cum ceteris permultis legatis cecinerit, pie se fecisse, non iniuste, iureque se liberari: *συνῆδον γὰρ τοὺς παῖδας Φίλιππον κατεζευγμένους τῶν ἐν Φορκεῖ πόλεων, ὥς γινώσκω ὁ κατήγορος. Ποῖον τεκμηρίον*

δένειν' ἔν τις σαφώς τοῦτο ἐπιδείξαι· ἐκλήθηρ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ξένια μετὰ τῶν συμπροσέων· ἦσαν δ' οἱ κλητοὶ καὶ ἀνδραποῦντες ὅν τινα ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων προσέβηαι οὐκ ἐλάττω· ἢ διακόσιοι. . . καὶ τῷγε (Demostheni) δῆλος ἦρ, εἰ μὴ γε ὥσπερ ἐν τοῖς χοροῖς προῆδον· οὐκοῦν εἰ μὲν εἴδων, φρεσὶ μὲν κατανοοῦντες· εἰ δὲ ὁρθῆς ἦν τῆς πατριδος οὐρας καὶ τῶν πολιτῶν κοινῇ μηδὲν ἀνεχρόντων ἀνῆδον μετὰ τῶν ἑλλῶν συμπροσέων τὸν παῖδα, ἦρξα ὁ θεὸς μὲν ἔτιματο. Ἀθηναῖοι δὲ μηδὲν ἠδύζον, εὐδαίμον, ἀλλ' οὐκ ἠδίζον, καὶ δικαίως ἔν σοφίῳμρ.

Ut in convivio ita etiam in sacris faciundis ritum Graecum fuisse deos paeanibus invocandi et uti propitii sint precandi Aeschylus S. c. Th. 268,9 expressis verbis dicit paeanem sic explicans: ἀνδραποῦν ἰδὼν ἱεμενί. Ἑλληγίζον νόμοις θεωτάδοις γοῶν. — Restat, ut de duobus locis Platoniciis agam:

Plato Legg. 700 duas musices Atheniensis aetates bellis Persarum direntas distinguit, quarum antiquior posteriori cum aliis rebus tum accurata distinctione atque separatione singulorum generum praestiterit. In eorum numero paeanes quoque refert, qui legibus musices violatis suis temporibus dithyrambis misceantur: Τοῖς περὶ τῆρ μουσικῆρ προῶτον τῆρ τότε (ante Persarum bella), ἦτα ἐξ ἀρχῆς ἀλλήλοισιν τῆρ τοῦ ἑλευθέρον λῖαν ἐπίδοσαν βίον. ἀμνηστέη γὰρ δὴ τῶτα ἦρ ἡμῶν ἢ μουσικῇ κατὰ εἶδη τε ἐστέη· ἔπτα καὶ οὐκ ἡμῶν καὶ τι ἦρ εἶδος ὁδῆς· ἐκείναι πρὸς θεοῖς, ὅμοιοι δὲ ἔσαν ἐκτετακέντο, καὶ τοῦτω δὴ τὸ ἐνερτίον ἦρ ὁδῆς ἔπτερον εἶδος, θοήρως δὲ τις ἔν αὐτοῖς μέλιστα ἐκάλει, καὶ πείοντες ἔπτερον, καὶ ἑλλο ἡσρόσαν γένεας οἶμα ἐθέρωμζος λεγόμενα, νόμοις τι αὐτὸ τοῦτο τοῦτον ἐκάλει, τῶνρ ὥς τανυ ἐτέρων ἐπὶ λέγον· δὲ κατεφροδοῖς, τοῦτων δὲ κατεπεμμένον καὶ ἑλλων τῶνρ οὐκ ἐξῆρ ἑλλῶν εἰς ἑλλο κατεφροδοῖς μέλως εἶδος. . . . μετὰ δὲ τοῦτω προῶτον τοῦ χρόνου ἔφροντες μὲν τῆς ἀμώσαν πεφρομῆς ποιητὰ ἐγίνοντο γένει μὲν ποιητικοῖ, ἐφρομῶν δὲ περὶ τὸ δικαίον τῆς Μούσας καὶ τὸ νόμον, βαχρῶντι καὶ μέλλον τοῦ δέοντος κατεφρομῶν ἐφ' ἡδονῆς, κατεφρόντι δὲ θοήρως τι ἔσαν καὶ πείοντες διθερῶμζος, καὶ αὐτὸ δὲ, δὴ τοῖς καθεφροῖς μωμῶμζος καὶ πάντα εἰς πάντα ξενίζοντες. — Attribuit igitur Plato praeis paeonibus, ut Plutarchi verbis utar (Mor. p. 389 B) τετεφρῆν καὶ ὁφρομζος μωμζος incorruptam tumore dithyrambico. Quodsi Sophocles in Trachiniis (cf. p. 8) initium paeonis Βοχρῆς ἡμῶν impleti antiquissimis Herculis temporibus cui fingit, monendum est postas tragicos usum atque consuetudinem suae aetatis ad priores transferre haudquaquam dubitavisse — cf. p. 5 et 6.

Ad priscum illum paeanem Atheniensem animo effingendum quodammodo hic locus Porphyrii De Abst. II.18 aptus est, ubi Aeschylus Tynnichi Chalcidensis paeanem cum antiquis simulacris comparat: Τὸν γοῖν Ἀσχιλῶν γοῖν τῶν ἐκλῶν ἀνιόντων εἰς τὸν θεὸν γῶντα παῖδες εἰπὼν ὅτι βέλτεστα Τερρίχρ πιπῶντις πεφρομζων δὲ τὸν αὐτὸν πρὸς τὸν ἐκτερον τῶνρ πείοντα τοῖς ἐφρομζος τοῖς κατὰ πρὸς τὰ ἑσπῶν· ταῦτα γὰρ κατὰ ἀπλῶς πιπῶντις ἡμῶν γοῖντα, τα δὲ κατὰ πρὸς γοῖν εἰσφρομζος πεφρομζος μὲν, θεὸς δὲ ὁδῶν ἡμῶν ἐχρῖν. Plato quoque Ion. 534 D. Tynnichi paeonis commemorationem facit atque ita, ut huius poetae pessimi quidem,

sed divino spiritu afflatus carmen cum eo ipso ἐφομέ τι Μουσῶν appellet: Μέγιστον δὲ τεκμήριον τοῦ λόγου Τέρτιος ὁ Χαλκιδεύς, ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησε ποίημα, ὅσον τις ἔν ἀξιώσει μνησθῆναι, τὸν δὲ παῖσιν, ὃν πάντες ἔδονσι, σχεδόν, τι πάντων μέλων κάλλιστον, ἑπερῶς, ὅπερ αὐτὸς λέγει, ἐφομέ τι Μουσῶν^a . . . ὁ θιὼς . . . διὰ τοῦ γενλοτέρου ποιητοῦ τὸ κάλλιστον μέλος ἔδωκε. —

Ut ea, quae de paeane ex scriptoribus aetatis classicae quae vocatur prolata sunt, comprehendam, paeon omnibus fere diis dicari potest, qui generi humano auxilium ferunt, maxime autem ei, cuius natura imprimis salutifera est, Apollini sive ad malum avertendum sive ad gratias pro beneficiis agendas: Apollini cf. p. 2—4 Dianae p. 4 et 5, ambobus Latoidis p. 5 et 6, Neptuno p. 6, Minervae et Baccho p. 7 et 8, Iovi p. 20 (paeon convivalis), Herculi deo futuro p. 9. Morti soli nunquam paeanes canuntur, cf. p. 9. Sed ne eorum quidem deorum, qui hominibus male faciunt, invocationem per ironiam quandam tragicam a paeane abhorreere p. 8 demonstravimus. Mortuis quoque amplissimo honore dignis per translationem quandam paeanes sonant eos lamentantes, cf. p. 10 et 11. Sero etiam evenit, ut homines vivi paeanibus deis debitis celebrarentur, cf. p. 10. Haec potissimum sensa paeane exprimuntur: et laetitia ex rebus, quae prospere cesserunt, percepta et preces de salute futura factae nonnumquam (cf. p. 7) cum lamentationibus coniunctae de malo praesenti effusis.

Paeon a choro saltari solet (p. 3, 4, 8, 9, 20) rarius ab uno (p. 3, 4, 19, 20). — Sollemnis pompa a Cretensibus in hymno Homérico ducitur (p. 2 et 3). — Soni paeanis saltationis figuris saepe animo repraesentantur. (p. 2, 3, 20). — Placidos moderatosque modulos numerosque paeanum priscorum proprios fuisse Plato legg. III 700 dicere videtur, tamen in paeane Sophocleo, qui Trach. vss. 205—221 legitur, Bacchicus furor vel τὸ ἐρθραῖον εἶδος reperitur (p. 5 et 6). — Non vocum tantum verum etiam fidium cantum paeanem plerumque fuisse constat: de lyra vel cithara cf. p. 2 et 4. Aliorum instrumentorum musicorum, quae sonos moderantur etiam tibiae (p. 5, 6, 14, 19, 20) vel syringes (p. 14) commemorantur, militum animi paeanem canentium tubis confirmari solent (p. 14 et 15).

De hymno.

Verbi ἕμνος radicem esse ἑγ, skt. vabh., ahd. weban, ita ut ἕμνος ex ἑγ-μνος ortum sit et proprie textum significet, statuit Aufrecht K. Z. IV. 274 comprobante Kuhnio Z. XIV 223 cf. Doederl. Gloss. 169, Curt. Etym. 4 297, Pott. W. I, 612. Qua

de etymologia iudicium ferre non est meum. Certe significatio texti ad cantum translati bene in eum Homeri locum quadrat, quo solo apud hunc poetam verbum ῥυμος invenitur. Alcinous enim uxori de Ulixe Od. 9 426—9 haec mandat:

Ἀμφὶ δὲ οἱ περὶ χαλκῶν ἵκηται, θύρεττε δ' ἔδωρ,
 ὅσους λοκσοῦμενός τε ἰδὼν τ' ἐν κείμενα πάντα
 δῶρα, τὰ οἱ Φαίηκες ἐμύμονες ἐνθάδ' ἔπεισαν
 δευτὶ τε τέρεπληται καὶ δευδίη ῥυμον ἐξοόν.

Cantu pulchre texto i. e. composito Ulixem delectari Alcinous vult. Haud secus iudicandum est de Hymn. Hom. in Merc. 451, si ῥυμος recte traditum est. Varia enim lectio est οἶμος, quod Baumeister recepit

450 καὶ γὰρ ἐγὼ Μοῦσῳ Ὀλνμπιῶσσαν ἀπυθός,
 τίς τοι χοροὶ τε μέλονται καὶ ἐγχεῶς ῥυμος ἀουδής,
 καὶ μολπή τε θεάων τε καὶ ἡμεῶν τε χοῶμος ἀνλόν.

Musae saltantes pulchros cantus texere student.

His duobus locis ῥυμος idem fere valet quod ῥόμος, cum de modis texendis agatur. Huc igitur pertinet Telestis fragm. 5 Bergk, ubi verbis Φοῦγγον ῥόμον respondere verba Λέδων ῥυμον apertum est:

Πρώτοι περὶ χορήγους Ἑλλάνων ἐν ἀνλῶι
 οὐροπιδόι Ηλιοπος μετρώς ἀρωίης
 Φοῦγγον ἄνωγα ῥόμον
 τοῖ δ' ὀξυγόνοισι περὶ τῶν φελήων, χοήων
 Λέδων ῥυμον.

ῥυμος modi intelligendi sunt etiam: Eur. Ion. 500 et 884:

495 Ν.: χοροὶς ἀνείθονοι ποδοῖν
 Ἀγροῦλον χορεὶ τρέφονοι
 οὐράγγον
 ἐπ' ἀνλῶι ἐγχεῶς

500 ῥυμον, ὅταν ἀλλοις
 ἀνλῶι, ὃ Πάν . . .

Crensa Apollini hilaritatem vitio vertit:

ὃ τὰς ἐπταθόγγων μέλων
 κισθῶρας ἐνοπλάν, αἶ' ἐγχεῶσι
 κίρῶων ἐν ἀνλῶι ἀγχι
 μουσῶν ῥυμον ἐγχεῶτων.

885 Ν. σοὶ μομφάν, ὃ Λατοῦς παῖ,
 πρὸς τὰνδ' ἀγῶν ἀνδρόων.

Ionis fragm. Ν. 39: Athen. IV, p. 184 F. Ἰων δ' ἐν Φοίνικι ἢ Κανει
 ἀλέκτορα τὸν ἀνλὸν καλεῖ ἐν τούτοις.

ἐπὶ δ' αὐλὸς ἀλέκτορ Ἰθὺος ἔμρον ἐχέτωρ.

A modis cantus facilis est transitus ad ipsum cantum, carmen, quae significatio ea de qua agimus aetate saepissime nobis occurrit. Talis est notio, quae his temporibus in verbo ἔμρον inesse solet, ut omnia carminum genera amplectatur neque nisi attributis aut contextu verborum accuratius definatur. Sane non omnibus ex locis significatio verbi ἔμρον satis liquido evinci poterit. Sed summam exemplorum intuenti cuique opinor me recte iudicasse perspicuum erit

Ac primum eos locos enumerabimus, ubi de genere carminis nihil comperimus:

Hesiod. Op. *ἔρθῃ δ' ἐγὼν ἐπ' αἰθλῇ διάφροτος Ἀμφιδέματος*
 655 *Νελλίθι δ' εἰσπέρηται τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ*
ἔθλ' ἔθιστον παῖδες μεγαλήτορες ἔρθῃ μὲ φημι
ἔμρον νιζήσεται γέροντ' ἑτάσθ' ὠτόεντα.

660 *Μοῦσα γὰρ μ' ἐδίδαξεν ἐθέσκατον ἔμρον ἀείδειν.*

In fine trium Hymnorum Homericorum qui vocantur haec clausula invenitur (IV, IX, XVIII Baum.):

οἶτ' δ' ἐγὼ ἐρῶμένους μεταθήσομαι ἔλλον ἐς ἔμρον.

Huic clausulae respondet haec, quae in fine plurimorum hymnorum (II, III, V, VI, X, XIX etc.) est

ἵπτεθ' ἐγὼ καὶ οἶο καὶ ἔλλον μνήσθ' ἀοιδῆς.

Quarum formularum comparatio nos eo adducit, ut nihil interesse inter illud ἔμρον et hoc ἀοιδῆς putemus. Ex verbo ἔμρον igitur nihil de natura carminum, quae illa clausula promittuntur, concludi potest

Alenani in prooemio carminis alicuius, fr. 45 Bergk.:

Μῶσ' ἔγῃ, Καλλιόπῃ, θέρτατ' Αἰὼς,
ἔσθ' ἐραστὼν ἐπίων, ἐπὶ δ' ἔμρον
ἔμρον καὶ χερσέντα τίθει χορὸν.

Lacus fr. 4 Bergk.: *Ἀέματα μέλπει χορὸν τι Κλεμῆνοι' ἄλοχον Μελίβοιαν*
ἔμρον ἀνερτῶν Πολέηδα
ἀνυπόμορον ἀκουρίαν.

Pindarus novam necdum in carmine tractatam fabulam de Protogenia aggressurus narrationem iam futuram Ol. IX, 48 Bergk. his verbis commendat:

αἶναι δὲ πελαῖον μὲν αἰῶν, ἔρθῃ δ' ἔμρον νιστέον.

In carmine Hieroni aegrotanti composito:

Pyth. III. *εἰ δὲ σάφρον ἔντηρον ἔντα ἔτι Νιχέον, καὶ τί οὐ*
γὰλτηρον ἔρ θενὸν μέλπειν εἶμι
 65. *ἐμῆτοι τοίβην ἱατήρα τοῖς κέρων πύθων*
καὶ κέρων ἰατῶν παρὰ κέρων ἐνθάδων θενὸν νόσον. . .

Consideranti hos tres locos:

N. IX.3: ἄλλ' ἐπείων γλῆζόν ῥυον πρόσωται (Musae ut canant monentur)

N. VII.14: ἔσθωις δὲ καλοῖς ἔσοπιθον ἵσμεν ἐπὶ σὲν τρώπῳ,
εἰ Μυρμασόντις ἔστι λιπαρόμπετος
ἐφύγται ἔπουα μύχθον· ζήντις ἐπείων ἀοιδάις.

N. IX.7: . . . θεοπέδια δ' ἐπείων καίχαις ἀοιδά πρόσωπος.

verba ἐπείων ῥυον et ἐπείων ἀοιδά vel ἀοιδά idem fere valere videbuntur.

Pind. fr. 191 Bergk. de Dorio modo canendi videtur sermo esse cf. Boeckh.
Pind. op. II.2 p. 660.: Ἀοιδὰς ἔβαντο Δορίαν ἀλκιεθον ῥυον.

[fr. 192 B. Μεγὰρ θεοπέδων ῥυον μάτις

Ἀπολλωνίδαι (Θερίστον scripsit Heyne deleto ῥυον.)]

Euripides Alc. 357 ff. N. Admetum de uxore pro se emortua haec loquentem facit:

εἰ δ' Ὀυγέω, μοι γλώσσει καὶ μέλος παύειν,
ῥοῖ' ἢ κόρη· Νύμφητος ἢ κείνης πόδι
ῥυοναὶ καλῆσεντί σ' ἐξ Ἄιδου λαβὴν.

360 καθιέθον ἐν . . .

Androm. 476 N (quamquam versus Nauckii sententia graviter laborat): Chorus de mala discordia aemulorum philosophatur:

τιζτόντων θ' ῥυον· ἐργάτων ὀνοῖν
ῥον Μοῖσαι καλοῖσι καίειν.

Cratin. Eumen.: τίς τις ἐπὶ τῶν ῥυον· cf. Arist. Equ. 530 B. et schol.
ad h. l. (Pind. Nem. III.4: μελικοῦτον τιζτορες κόμων).

Aristoph. Av. 679 luscinia a choro avium praedicatur:

. . . ξέρνομε τὸν ἑμὼν
680 B. ῥυον· ξέντρωσ' ἐφθαί . . .

Thesm. 124: Chorus Musarum canit:

ἀέθωις Ἀπὸ τ' ἀρωσων
ζήθων τε μετ' ῥυον

125 B. ἔρουν βοῖ' δοξίμην.

Iam nostrum erit hymnos accuratius definitos ad genera adscribere:

θῦ ῥυον.

Memorabilis est hic locus: Schol. Hom. Il. r 227: Ὑμνον γὰρ καὶ Ἀνακρέον
τὸν θῦ ῥον γλῶσσιν. (Anacr. fr. 171 B.)

Pind. Isthm. VIII.62 B: τὸν μὲν (Achillem) οὐδὲ θανόντ' ἀοιδά ἔλπιον,
ἀλλὰ οἱ παρὰ τε παρὰ τάων θ' Ἐλκιδῶναι παρθένοι
στῶν, ἐπὶ θῦ ῥον τε πολέεσσιν ἔχων.
ἔδοξ' ἔγωγε καὶ ἀθανάτοισι,
ἰδὼν γε γόττι καὶ γθίμνον ῥυοναὶ θεῶν δοδόμεν.

Aesch. Ag.: Chorus de Troia diruta:

710 Dind. μεταμανθάνονσα δ' ἔμνον Πριάμῃον πόλιν γεραίᾳ
πολὺθρηνον μέγα πόν στένει κικλήσκονσα Πάριν τὸν αἰνόμεκτρον . . .

Eur. Iph. T.: Postquam Iphigenia Orestem quem credit mortuum vehementer
luxit, chorus mulierum Graecarum has querelas effundit:

ἀντιψάλλοντες ὅδ' ἄς ἔμνον τ'
180 N. Αἰήτῃαι σοὶ βέροβαρον ἄχ' ἂν
θεοποιίῃ γ' ἔξανδάσω.
τὰν ἐν θορήνοισιν μοῦσας
ρέκνοισι μέλειω τὰν ἐν μολπαῖς
185 Αἰδᾶς ἱμεῖ δῖχα παύνομεν.

Eur. Troad.: Chorus mulierum Troianarum Troia a Graecis capta sortem patriae
deplorat:

ἄμ' ἰ μοι Τίσιον, ὦ
Μοῦσα, καινῶν ἔμνων
ἄεισον ἐν δακρυόεις
ὅδ' ἂν ἐκικήθειον·
515 N. νῦν γὰρ μέλος εἰς Τροίαν
ἰαχέσω . . .

Arist. Av.: Epops ad lusciniā haec loquitur:

ἄγε σὺντρομέ μοι, παῦσα μὲν ἔπρον,
210 B. λῆσον δὲ νόμον· ἱερῶν ἔμνων,
οὔτε διὰ θείων στόματος θορήεις
τὸν ἑμὸν καὶ σὺν πολὺδακρον ἴττην,
ἐκλιζομένην διεροῖς μέλειω
γίνεσθαι ξοῦθῃ.

ἔμνων· Ἐπιτένειν, Αἰέμονος, θεῶν τῶν κατὰ γῆν, Αἰδον

Aesch. Ag.: Cassandra subobscurē vaticinans:

Τῇν γὰρ στήγην τήνδ' οὔ ποτ' ἐκλείπει χορὸς
σάμαθ' ὄγγος οὔτε εἴς ποτε· οὐ γὰρ εἶδ' ἄλγος
καὶ μὴν πεπωκόος γ', ὥς θρασύνεσθαι πλέον,
βρότεον αἶμα πόμος ἐν δόμοις μένει.
1190 D. δόσιμπτος ἔξω, ἀγγάρον Ἐρινύων,
ἔμνοισι δ' ἔμνον δόμοισιν προσήμηναι
πρώταρχον ἔτην
1469 XO. δαίμων ὃς ἐμπύττει δόμοισι καὶ διεγείσκει Ταρταλίδασαν,
πρώτος τ' ἰσόφρονος ἐκ γενναίων
καρδιόδοντος ἐμοὶ κρατύνεις.
ἐπὶ δὲ δόματος (Agamemnonis) δίκαν

κόρακος ἐχθροῦ σταθεῖο' ἐκρόμος
ἔμωρον ἔμειν' * * ἐπενέχεται.

S. c. Th.: Chorus Eteoclis et Polynicis mortem ante sororum naenias luget:

866 D.: ἡμᾶς δὲ δίκῃ πρότερον γήμῃς
τὸν δυσζέλευθον θ' ἔμωρον Ἐρινόος
ἔχεϊν Ἄϊδος τ'
ἐχθρὸν παῖδ' ἐπιμέλειαν.

Choeeph.: Chorus de veteribus calamitatibus Pelopidarum canit:

467 ὦ πόρος ἐγγενής
καὶ παράμυθος ἄταξ
αἱματόεσσα πικρά.
ἰὼ δόστον' ἄμερτα χήδη·
470 D. ἰὼ δυσζαλέπιοντον ἄλγος.
δόμοισι ἔμμοτον
τῶνδ' ἔχος, οὐδ' ἄτ' ἄλλων
ἔκτοθεν, ἀλλ' ἄτ' αὐτῶν
δὲ ὀμῶν ἔροι αἱματηράν
475 θιῶν τῶν κατὰ γῆς ὅδ' ἔμωρος.

Aesch. Eum.: Ἐρινός cantico (vss. 299—396) Orestis animo vincula iniicere student:

305 D.: καὶ ζῶν με δάσεις οὐδὲ πρὸς βομῶν σμαγείς·
ἔμωρον δ' ἐκούσει τόρθε δέσμων σέθεν.

329 ἐπὶ δὲ τῷ τεύχεϊναι τόδε μῆλος
πικροπαῖ. πικρογορὰ γρηνοδαίη.
ἔμωρος ἐξ Ἐρινόων.
δέσμων γρηνῶν. ἐγὼ γρημικτος, αὐτὰ βροτοῖς.

vss. 329—32 repetuntur 341—45.

Phrynichi fragm.: Athen. II. p. 44d: ἑδροπατόης δ' ἦν καὶ Ἀμπρος ὁ μονοζώος
περὶ οὗ Φρύνιχος γηοῖ·

λέγων θυρεῖν. ἐν οἷσι Ἀμπρος ἐναπέθυσκεν.
ἄνθρωπος ὢν ἑδροπατόης. μανρὸς ἐπερσοσότης.
μονῶν σκελετός. ἐλθόντων ἡπίετος. ἔμωρος Ἄϊδος (homo erat is,
qui auditores cantu enecaret).

Carmen maledicum.

Eur. Med.: Medea malignitatem generis virilis exsecratur:

420 οὐκ ἐτι δυσζέλευθος γάμος γενεῖταις ἔξει.
μοῖσαι δὲ πάλαιγενέων λήξοντο' ἐοιδῶν
τῶν ἔμῶν ἔμενδου ἀπιστοσύνας.
οὐ γὰρ ἐν ἔμετρός γνῶμῃ λόγος

425 ὅπως θύσιν αἰδοῦν
 Φαίβοι, ἐγὼ τὸν μέλιτον· ἐπεὶ ἀντ-
 ἔχον' ἄν' ἔμρον
 ἐφύετον γέννη· . . .

Eur. Ion : Chorus servarum similiter in viros invehitur:

1090 X. ὁρᾷθ' ὅσον δροσελάδοισιν
 κατὰ μοῦσων ἰόντες αἰδοῦθ' ἔμροις
 ἀμέτιστα λέγῃ καὶ γέμονς
 Κέκροτος ἀδελφόνος ἀνδρόνους.
 ὅσον ἐδαιβί· κρατοῦμεν
 1095 ἔδοκον ἄρωτον ἀνδράων.
 παλῆμας αἰδοῦ
 καὶ μοῦν' εἰς ἔνδοξον ἴτω. . .

Preces.

Aesch. Pers.: Atossa chorum senum hortatur, ut Darei animam ex inferis eliciat: ἀλλ' ὃ γίλοι, χοῖται τιθεῖτε νεκτέρον

620 D. ἔμρονς ἐπεψημαίτε, τὼν τε δαίμονα
 ἁψατορ ἐγκωλοῖθε, χατότονς δ' ἐγὼ
 τιμὰς προσέμψω τέσθε νεκτέροις θεοῖς
 XΘ. βροῦλετε γένει, παῖδες Πέρσας,
 σὲ τι πέμπε χυῖς θαλάμοις ἐπὶ γῆς.
 625 ἤμετις δ' ἔμροις ἀτηρόμεθα
 σθμύμενον πομπὸς
 εὐφρονας εἴρεα κατὰ γαῖαν.

Carmen laetum.

Eur. Iph. T.: Chorus mulierum desiderio patriae tenetur:

452 N καὶ γὰρ ὀνείρεσσι σφραζάμεν
 δόμοις πόλει τε πατροφῆς,
 τελευτῶν ἔμρων ἀπόλων-

455 οὐν ζωνὰν χέρον ὄλβου.

Eur. Hel. 1341 N. βᾶτι, σιμνά Χέρνις,
 ἴτε, τῷ περὶ παρθένῳ
 Ἀγοῖ θυμοδαμένῳ
 λέπειν ἐξαλλέειν' ἀλῶν.

1345 Μοῖσά θ' ἔμροισι χοροῶν.

Carmen in convivio cantatum.

Anacr. fr. 63 B.: Ἄγε δηῖτε μοχλῖθ' οὔτω
 πατάμεν τε καὶ λαλῶμεν

Σκεθαιζήν πόσιν παρ' οἶνον
10 μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς
ἐπαύνοντες ἐν ἑμνοῖς. —

Eur. Med. 190 N. οὐρανὸς δὲ λέγειν καὶθεὸν τι σοφόν
τοῖς πρόσοθε βροτοῖς οὐκ ἔν ἐμύροισι,
οὔτις ἐμνος ἐπὶ μὲν θελίσαι
ἐπὶ τ' εὐλασίαις καὶ παρὰ δαίτροις
ἡρώοντο βίον τετυπνέει ἀχοῖς. . . . cf. vss. 200—203.

Υμνικαί.

Pind. fr. 139 Bergk.: 5. ἃ μὲν ἐχέτω βίον ἀλάνον ἑμμεν,
ἃ δ' ὕμνεω, ὅν ἐν γέμοισι χοῦζόμενον . . .
. . . ὅν πρωτόν λέξεν,
ἐσχάτους ἑμνοῖον. . . ¹⁾

Soph. Ant.: Antigona queritur, quod innupta mortem obeat:

810: . . . ἀλλὰ μ' ὁ πέγ-
χυρος Ἰδίας ζῶσαι ἐμε-
τέρ Ἀχιρρῶτος
ἐχέτω, οἷον ἑμμεῶν

815 ἔχληρον, οἷον ἐπὶ νεμεσίαις πῶ μ' τις ἑμνος
ἑμμεν, ἀλλ' Ἀχιρρῶτι νεμετέω.

Arist. Av.: In carmine nuptiali: 1743 B: ἐχέωρ ἑμνοῖς, ἐχέωρ ὥδαίς.

Carmen, quo alicuius laudes canuntur.

Hymn. Hom. in Apoll. Del.: καὶθεὶς Ἀγαμέδης, Ἐκατηβόλοιο θεράπεια
αἶψ' ἐπεὶ ὅρ' πρωτόν μιν Ἀπόλλων' ἐμμήσωμεν,
αἶψις δ' αἶψ' Ἀητῷ τε καὶ Ἀρτεμιῳ ἰοχέαιραν
160 μεμνήμεναι ἐνδοῶν τε παλαιῶν ἡδὲ νεωτερόν
ἑμνον ἐνδοῶν, θάλλοντο δὲ γὰρ ἐν θρόνῳ. —

Pind. Ol. 1.7 Bergk.: μὲν Ὀλυμπίας ἐχέτω γέροισιν ἀνδρόμεν,
ἔθεν ὁ πολέμοιο ἑμνος ἐμμενέλλεται σοφῶν μετῆσοι —
.

103 πέποιθα δὲ ξείροι
μὴ τιν' ἐμμότιμα καλῶν τι ἶδον ἀλλὰ καὶ δόναμιν
νεωτέροισιν
τῶν γε νῦν χλίνεται διδαλόμεν ἑμνον πενταῖς -

1) Bergk in adnotatione critica, postquam Serv. Verg. Aen. IV 127 citavit, sic pergit: „ut fortasse totus locus ita sit conformandus: ὅν ἐν γέμοισι χοῦζόμενον (νηλὴς μοῖραι) ὅν πρωτόν λέξεν, i. e. alia (Musa) Hymenaeum (canēbat), quem primum in nuptiis canentem carmen solenne fatalis mors corripuit, extremo carminis honore decoravit.”

II,1: ἀραξιγόρμηγες ἕμνοι,
τίνα θεόν, τίν' ἦρως, τίνα δ' ἄνθρωποι κελιάσομεν:

III,2: κλεινὰν Ἀχρεῖαντα γεραίρων εὐχομαι
θήρωνος Ὀλυμπιονίκων ἕμνον ὀρθόσσαις, ἀκαμα-
τοπόδων ἵππων ἄωτον.

VI,4 Agesia praedicatur: εἰ δ' εἴη μὲν Ὀλυμπιονίκας
βοῶν τε μαρτίῃσι ταφίας Διὸς ἐν Πίῳ,
συντοισιτήρ τε τὰν κλεινὰν Σφραξοσόαν· τίνα κερ-
γύγοι ἕμνον
κεῖνος ἀνὴρ, ἐπιχέρσαις ἀγθόρων ἀσπὸν ἐν ἱμερταῖς
ἀσπιδάϊς:

27 Mulae Olympiae victrices in carmine admittendae sunt, quibus Pindarus ad maiores Agesia et gentis Iamidarum evehatur: *χορητοῖνενπύλας ἕμνον ἀναπιτνέμεν αὐταῖς*

Ol. VI,86: ἀνθρώπων ἀχμεταῖσι πλέκων
ποιζίλιν ἕμνον (Pindarus).

Neptunus appellatur: 103 θέσπτοτα ποττόμεθορ, εἰθὲν δὲ πλόον καμάτων
ἐκτὸς ἐόντα δίδου, χρυσάλακάτοιο πόσις
Ἰασητόντας, ἕμνων ἕμνων δὲ δέξ' ἐντεροπὲς ἄνθος.

VII,87: . . . ἀλλ' ὃ Ζεὺ πάτερ, νόστοισιν Ἰταφύριον
μεθόων, τίμα μὲν ἕμνον τεθμόν Ὀλυμπιονίκων,
ἄνθρωποι πύξ ἀρετὰν ἐρόντα . . .

VIII,54: εἰ δ' ἐγὼ Μεληρόν ἐξ ἀγρετίων κῆδος ἀνέδραμον ἕμνον
μὴ βαλέτω με λίθω τραχεῖ ἡθόσος.

IX,4: εἰ δὲ σὲν πόνη τις ἐν πρόσω, μελιγάρους ἕμνοι
ἢ ἐστέρων ἀρχὴ λόγων
τέλλεται καὶ πιστόν ὄρκιον μεγάλαις ἀρεταῖς.

Pyth. 1,60: ἔγ' ἔπειτ' Αἴτνας βασιλεῖ γίλιον ἐξέκρυμνεν ἕμνον.

79. παρὰ δὲ τὰν εἰσθόρων ἀκτῶν ἡμέρα παιδεύων ἕμνον
ἀκρομένους τελέσαις

τόν ἐδέξαντ' ἀμφ' ἄρετ' πολέμιον ἀνδρῶν καμώντων.

II,13: ἄλλοις δὲ τις ἐτέλεσεν ἄλλος ἀνὴρ
ἐνδεχία βασιλεῦσιν ἕμνον, ἔπον' ἔρεταῖς.

IV,1: Victoria Iudis Pythicis parta et ob id carmen, quo celebratur, Latoidis Pythonique debetur: *σάμερον μὲν χοῆ σι παρ' ἀνδρῶν γίλῳ
σάμεν, ἐνῆπον βασιλῆι Κερῶνας, ὅπως κομίζονται σὲν Ἀρσεσίλῳ,
Μοῖσῳ, Αἰταΐδων ὀγειλόμενον Περσῶν τ' ἀέξῃς σὲρον ἕμνων.*

VI,5: Περσῶν τ' ἔρ' (Delphis) ὀλβίοισιν Ἑμμενίδας
ποτιμῇ τ' ἰσχυράντι καὶ μὲν Ξενοκράτῃ

ἑτοίμος ἔμνον
 θῆσανός ἐν πολυχρόσῳ
 Ἀπολλονίῳ τετιχότατά γάρ, —

Pyth. VII, 56: . . . χάρον δὲ καὶ αὐτὸς
 Ἀλκμαῖνι στεγάνοισι βέλλω, ῥαῖνω δὲ καὶ ἔμνον.

X.53: ἔχονταί γάρ ἄνθρωποι ἔμνον
 ἐπ' ἄλλοις ἄλλων ὅτι μέλῳσιν θύει λόγον.

Nem. I, 4: Ab Ortygia poeta orditur carmen: . . . σέθεν ἑδνεπλῆς
 5 ἔμνος ὁρμαῖα θίμιν
 αἶνον ἀελλοπόδοις μέγαν ἔππον . . .

III, 10: ἔρχε δ' Οὔρανοί, πολυτελέως χοῶντι θύεσσι,
 δόκιμος ἔμνον· ἔγω δὲ καί νυν τε τῶν ἀέροντες
 λόγος τε καὶ αἰθέρα.

IV, 9: ornaturus Iovem et Nemeam et Timasarchi luctam et delectaturus cantu
 praefatur de carminum incunditate tanquam aptissimo introitu (cf. Boeckh. Pind. II, 2
 p. 381): τό μοι θέμεν Κροῖδός τε καὶ Νημέως

10 Τιμόζονος τε πέλας
 ἔμνον τροζόμοις ἐμ.

13: . . . εἰ δ' ἔτι ζεφυρή· Τιμόζοντος ἀλλήν
 οὐδ' πατὴρ ἐθέλειτο, ποιχίλον καθεσίζων.

15 θεοὶ καὶ τιτῶν μέγα καλῶν
 ἔμνον (Bergk. εἶον) καλεσθῆναι καλλένισον . . .

83 ἔμνος δὲ τῶν ἀρεθῶν
 ὀρμαῖων βωαῖων ἰσοδαίμονα τίθει
 85 ἡδύτα.

V, 41 . . . τὸ δ' Αἰγύψ· θεοῖ, Εὐθέμεναι,
 Νίκας ἐν ἀγκυρόντοσι πίπτον ποιχίλον ἔφρανας ἔμνον.

VI, 31 . . . παλαιοτάτος γενεῶ.
 ἰδία παστολόγηται ἐπιζώμια, Ηιερίδων ἀρότιας
 δεινὰ τοῖς παρὲν πολὺν ἔμνον ἀρεθῶν
 ὀρμαῖων ἔνευεν.

VII, 12 . . . τὰ μέγιστα γὰρ ἄλλα
 οὐτόν πολὺν ἔμνον ἔχοντι δόμναι.

VII, 80: Αἰὼς δὲ μενεαῖνος ἀμφὶ Νημέως
 πολέεσσι θρόον ἔμνον δόται
 ἑδνεπλῆς· βωαῖα δὲ θεῶν πρίπι
 γάπιδον ἔν τῷ γυναιμέν ἀμύρα
 ὅτι . . .

VIII, 48: . . . χαίρω δὲ πρόσγορον

ἐν μὲν ἔργῳ κόμπον ἥϊς, ἐπαιδοῖς δ' ἀνὴρ

50 νόθοντο καὶ τις κόμπον θήκεν· ἦρ γε μὰν ἐπικώμιος ἦμος

δὴ πάλα καὶ πρὶν γενέσθαι τὰν Ἀθρόστον τὰν τε Καδμείων ἔριν.

Isthm. 1, 14: ἀλλ' ἐγὼ Ἡροδότῳ τέχων τὸ μὲν ἄρματι τεθρίπῳ γέρας,

ὥς τ' ἄλλοτρίως οὐ χροὶ κομῶσιν ἐθέλω

ἢ Καστορείῳ ἢ Ἰολαοῖ ἐρεμύσεια νῦν ἔμω (tali hymno eum celebrabo, qualis in Castorem et Iolaum canitur.)

60: πάντα δ' ἐξεπέδω, ὅς' ἀρόντος Ἑρμῆς

Ἡροδότῳ ἔπειτα

ἔπειτα, ἀγαμέτεια βραχὺ μύθῳ ἔχων

ἔμω i. e. brevis temporis mihi praeibit inapedit, quominus

omnem laudis materiem proferam.

II, 1: Οἱ μὲν πάλα, ὃ Θρασύβουλε, γῶτες, οἱ χρονομήτων

ἐς δόγρον Μοισῶν ἔβαντο πλὴν; γόργαγμα σφισσόμενοι

ἄρμα παθόντες ἐτόξενον μελέεσσας ἔμωες . . .

43 μὴ εν, ὅτι γονεῖα θνατῶν γόντες ἀμυχανίματα ἐλπίδες,

μὴτ' ἀρετῶν ποτε οὐδέτις περὶ πάλα,

45 μὴδ' αὐτῶν ἔμωες ἐπεί τοι

οὐκ ἐλάνθανες αὐτοῖς ἐργασίαι.

IV (III), 2 (20) ὃ Μελισσ' ἐμμεχρίαι γὰρ ἔγχεας Ἰσθμίοις

ἐμμεχρίαι ἀρετῆς ἔμω οἰώζειν.

43 (61) προσφρόντο Μοισῶν τέχονεν, κείνον ἄψα περὶ ἔμω

καὶ Μελισσῶν, περμεχρίαι σπερμανοῖ ἐπύξον,

ἐργῶν Τελειοῖδα.

Isthm. IV (III): Neptuno victoria Isthmiaca debetur:

ὃ νεητήρ δὲ γῶς Ὀρχηστῶν οἰζόν

20 καὶ γέγονε ποτιπῶδα πρὸ Κορίνθου τεχόν,

τῶνδε πορῶν γενεῶν θαναστῶν ἔμω

ἐς λήξον ἀνέστη γέγονε πελειῶν

ἐξέλλειν ἔργον.

V (IV) . . . τὸ δ' ἔμω

20 οὐκ ἔτε Αἰακιδῶν κίχῳ ἔμων γέμεται i. e. carmen meum Aecidarum laude non carere debet.

62 λέγεται οἱ στίχων, γέγονε δ' ἐμῶν μύθων,

καὶ περὶ ἄλλων ἔμω ἀμμεμφορ ἔμω: dignus est Pytheas, qui denuo coronetur novoque hymno ornatur.

VI (V), 60: ἄρματα γὰρ νίκας ἀπὸ περμεχρίαι

τρέτεις, ἀπ' Ἰσθμοῦ, τὰς δ' ἀπ' ἐργέλλων Νεμίας

ἀγλαοὶ παῖδες τε καὶ μέγροες. ἀνὰ δ' ἔργων ἐς ἡδὺς οἶον μοῖραν ἔμωρον.

VII(VI) ἀλλ' ἂ παλαιὰ γέρε

εἴδει χεῖρας, ἐμνήμονες δὲ βροτοί.

οὔτι μὴ σοφίας ἄσπονδ' ἔχουρ

ζλευτάς ἐπίον' ὁμοῖον ἐξέχεται ζυγόν.

20 νόμος ἔπιτερ ἐδμελεῖ σὲν ἔμωρ

καὶ Στρεψιάδην . . .

[Frgm. 132.3: ἐδμελεῖ δ' ἐπονεῖται (scil. ψευδῶς) ραῖσιν

μοῦσις μέγροισι μέγρον αἰδοντ' ἐν ἔμωσις.

Sed hoc fragmentum non Pindari videtur esse cf. Bergk. p. 427.8]

ἔμωρον nomen proprium esse carminum, quibus Pindarus victores ludorum publicorum celebrabat, illis ex locis luculenter apparet.

Aesch. Suppl.: Danaides civitate Argiva receptae novam patriam praedicant:

1024 D.: . . . αἶνος δὲ πάρις τέρδε Πελωγῶν

εχέτω, μηδ' ἔτι Λύλον προχοῶς σέβωμεν ἔμωσις.

Eur. Hipp.: Venus Hippolytum cum agmine venatorio appropinquantem describit:

54 N.: πολλὰ δ' ἔγ' αὐτῷ προσπύλων ἀπώθροπον

ζῶμος λέλειπεν Ἄρτιμιν τεμὼν θινὴν

ἔμωσις . . . cf. vss. 58. 72.

Ale.: Chorus de Alceste sua sponte pro marito emortua:

445 N. πολλὰ σὲ μνησπόλοι

μέλπομεν καὶ δ' ἐπτάτορον τ' ὁμίον

χέλεν ἐν τ' ἀλέροις κλειότες ἔμωσις. . .

Herc. f.: Chorus senum Herculem ob res praeclare gestas praedicat:

τὸ γέρε ἐβ

695 τοῖς ἔμωσις ἐπάρχει.

Λιδὸς ὁ πεῖς . . .

Pratinae adscripsit Porson in Eur. Hec. 2 hoc fragmentum:

Athen. XIV, p. 622 C.: σοί, Βέλχε, τέρδε μοῖσαν ἀγλαΐζομεν,

ἐπλοῶν ὀνύμων χεῖντες αἰὼλον μέλει,

καίναρ, ἀποφένετο, οὐ τι τοῖς πάρος

ζεχρημένον ὀθαῖον, ἀλλ' ἀχρηστον

κατέχομεν τὸν ἔμωρ.

Ion, fr. 22 N.: ἀλλ' εἴη Ἀνδά φάληρια, παλαιθέτων

ἔμωρον ἀοιδοί, τὸν ξένον ζωσμήσατε.

Dionysius Chalc. fr. 4 Bergk.: Ὀμωρὸς οἰροχοεῖν ἐπιδέξαι σοί τε καὶ ἡμῶν

τῶνδε τὸν ἀρχαῖον τηλεδαπὸν τε φίλον

εἰρησὴν γλώσσης ἀποπέμφομεν ἐλς μέγρον αἶνον. . .

Arist. Av. 904 B.: Νεγελοζοκκεγίαι τὰν ἐνδοίμωνι
κλήσας, ὃ Μοῦσα,
τεῖας ἐν ἔμῳν δοιδάει.

Thesm. 988 B.: . . . ἐγὼ δὲ κόμοις
σὲ γιλοχόροισι μέλπω
Εὔτιον, ὃ Διόνεσσι.

990 Βρόμι καὶ Σεμέλας παῖ,
χοροῖς τερόμενος

κατ' ὄρεα Νεμφῶν ἐρατοῖς ἐν ἔμῳις. . .

Ran.: Ranae caunt: 211 B. λιμένα χορῶν τέκνα.

ξένων ἔμῳν βοᾶν

σθεγζόμεν' ἐγγὺν ἐμὰν δοιδάει. . .

Postquam *ἱαχον* celebravit, chorus senum pergit:

382 B.: ἄρ' ἔτι ἔμῳν ἰδέω τῇρ χοροπόρῳ βοῶλειαν

Δήμητροι θεῶν, ἐπιζοσμοῦντες ζαθέουσι μοῦσαις κελευθεῖν.

Herod. IV,35: de hymnis Olenis Deli cantatis: οὗτος δὲ ὁ Ὠλῆρ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς πελειοὺς ἔμῳν ἐποίησε ἐκ Ἀρχίης ἐλθὼν τοὺς ἀειδομένους ἐν Δήλῳ. Ibidem laudatur hymnus eius in Argen et Opin virgines compositus, quae ex Hyperboreis sacra Ilithyiae Delum detulisse ferebantur (= ἐν τῷ ἔμῳ τὸν σφι Ὠλῆρ ἀνῆλθ' Ἀργίως ἐποίησε-).

Nunc veniamus ad Platonem. In ipso verbo *ἔμῳς* aperte laudationis notio inest his locis: Conv. 177 A: Φαῖδρος γὰρ ἐκείνῳτε πρὸς με ἀγαπαιῶν λέγει, Οὐ θεῶν, ἡρώδ' ὃ Εὐεξίμαχε, ἄλλοις μὲν τοῖσι θεῶν ἔμῳς καὶ παιδῶν εἶναι ἐπὶ τῶν ποιητῶν πεποιημένους, τῷ δ' Ἐρωτὶ τηλικούτῳ ὅτι καὶ τοσούτῳ θιγῶ μηδὲ ἔνα πῶποτε τοσούτῳ γρηγορότερον ποιητῶν πεποιημένα ἐκδόμῳις.

Leg. VII,801 D.: μετὰ γὰρ μὴρ ταῦτα ἔμῳι^α θεῶν καὶ ἐγκόμῳις κεκωνοσημεναι ἐγκείναι ἔδουτ' ἂν ἀρθεύματα, καὶ μετὰ θεοὺς οὐκ ἐν τοῖς πύθ' ἀειμοῖς τε ἔρῳς μετ' ἐγκομίῳν ἐγκά γίγνουντ' ἂν ταῦτοις πᾶσι ἀρεστοῖσι. . . 802 τοῦ γὰρ μὴρ ἔτι ζῶντος ἐγκομίῳς τε καὶ ἔμῳις τιμᾶν οὐκ ὀφειλέει, πρὶν ἂν ἀπὸ τῆς τῶν βίῳ διαδραμῶν τέλους ἐπιστήσῃται καλῶν.

Pol. X,607 A.: εἰδέναι (δὲ) ὅτι ὅσον μῶνον ἔμῳς, θεοῖς καὶ ἐγκόμῳις τοῖς ἀγαθοῖς ποιήσας περικρατέον εἰς πόλιν.

Leg. XII,947 B. agitur de censoribus mortuis; statuitur, quibus honoribus afflicendi sint: λευκὴν μὲν τῇρ στολῇν ἔχειν πᾶσι, θοῦρον δὲ καὶ ὀδονῶν χορὴν γίγναιθαι, χορῶν δὲ χορῶν πεντακίδεκα καὶ ἀρῶντων ἔτερον πεντακιδέων τῷ πλῆθ' ἐκείνων: οἷον ἔμῳν πεποιημένων ἔπεισαν εἰς τοὺς θεοὺς εἰν μῶνι κατέμῳς εἶναι ἐνδομῳρίζοντας ὁδῶν διὰ πόλιν τῆς ἡμέρας.

Quo modo his locis *ἔμῳς* interpretandus sit, non satis apertum est. Nam non quodvis carmen, quo laudes alicuius canuntur, Platoni *ἔμῳς* videtur esse, sed ab eo pistingui inter *ἔμῳς* et *ἐγκόμῳις*, cf. Leg. VII,801 D. 802 A, Pol. X,607 A. Sane

discrimen, quod posterioribus temporibus inter has duas voces factum est (Etym. G. p. 540.42: ἔμρος ἐγκώμιον διαφέρει, καθὼ δὲ μὲν ἔμρος ἐπὶ θεοῦ λέγεται, τὸ δὲ ἐγκώμιον ἐπὶ ἀνθρώπων. Arrhian. Exp. IV,11: καὶ ἔμροι μὲν ἐς τοὺς θεοὺς ποιοῦνται, ἔπαιροι δὲ ἐς ἀνθρώπους), in usum Platonicum non prorsus quadrat, cum ἔμροι apud hunc scriptorem hominum quoque praeconium contineant cf. Leg. VII.802 A, contra Pol. X, 607 A.

Alii loci Platonici, ubi verbum ἔμρος invenitur, eiusmodi sunt, ut cum hac voce facillime notio laudandi coniungatur. ita ut nihil obstat, quominus priorum temporum generaliore usum verbi ἔμρος apud Platonem in certum quoddam genus carminum conclusum esse statuamus. Sed potest etiam ita res se habere, ut sub vocem ἔμρος duplicem sententiam (tum hanc tum illam) Plato subiecerit. alteram generalem, alteram specialem. Quod si verum sit, in verbo ἔμρος generaliter usurpando communem scriptorum aetate priorum usum Plato non reliquerit. Nunc agitur de his locis: Pol. V, 459 E.: Οὐλοῦν δὲ ἰσοτελεῖς τινας νομοθετητέα ἔσορτα, ἐν αἷς ξενίζομεν τὰς τε νῦμφας καὶ τοὺς νεμφίους, καὶ θρόνοι καὶ ἔμροι ποιητέοι τοῖς ἡμετέροις ποιηταῖς — 460 ἀρχηγοῖς τοῖς γυμνομένοις γυμνοῖς.

Leg. II, 665 C. agitur de Bacchi choro. τὸ δὲν πᾶντ' ἄνθρω καὶ παῖδα, ἐκείθεν καὶ δοῦλον, θῆλυν τε καὶ ἄρσεν καὶ ὄνυχ' αἰὶ πόλιν ὅλην τὴν πόλιν ἀντὶν ἀντὶ ἐπιδοῦσαν μὴ παύσασθαι ποτε ταῦτα, ἀ διεληλυθέντων ἑαυτὸς γὰρ πρὸς αὐτὸ μεταβαλλόμενα καὶ πάντως παρεχόμενα ποιητικῶν, ὥστ' ἀπληροῦν εἶναι τινα τῶν ἔμρων τοῖς ἔδοσαν καὶ ἡδονῆν.

Leg. VIII.829 D.: . . . μηδὲ τινα τοῖσιν ἔδειν ἐδόκιμον ποῦσαν μὴ κοινότερον τῶν νομοθετῶν, μηδ' ἐν ἡδίστῳ ἢ τῶν θεμελίων τε καὶ Ὀργεῶν ἔμρον.

Phaedr. 265 B : καὶ οὐκ οἶδ' ὅπῃ τὸ ἐρωτικὸν πᾶθος ἐπιτρέποντες, ἴσως μὲν ἀληθοῦς τινας ἐγκατέθηκαν, τάχα δ' ἐν καὶ ἄλλοις παρεχόμενοι, κεραιώσας αὐτὰς περὶ τῶν ἐπίθετον λόγων, μεθ' ὧν τιν' ἔμρον προσπαύομεν μετρίως τε καὶ ἐν ἡμέρᾳ τὸν ἐμὸν τε καὶ ὅν διὰ πᾶσιν ἔρωτα, ὃ Φ., καλὸν πᾶσιν ἔμρον.

Pol. V, 468 D.: καὶ γὰρ ἡμεῖς ἐν τε θρόνοις καὶ τοῖς τοιαύτοις πᾶσι τοῖς ἔργοις, καθεῶν ἐν ἐρεθείᾳ γενόμενα, καὶ ἔμροις καὶ αἷς τῇ δὲ ἐκείθεν τιμώμεν . . .

Leg. VII.799 A.: Aegyptiorum leges aliis atque legitimis carminibus deos celebrare vetant Leg. VIII 799 A : ἐν δὲ παρ' αὐτῶν τίς τῶν θεῶν ἄλλων ἔμρον ἢ χορείας προσέγη, τοὺς ἔμρους τε καὶ τὰς χορείας μετὰ νομοθετῶν ἐξείζοντες δόσις ἐκείθεν . . .

Ut Plato Aristoteles quoque ἔμρον καὶ ἐγκώμιον coniunxit, ita ut duobus his carminum generibus bonorum pulchrae actiones effingerentur. Idem igitur de hoc loco dicendum est quod de Platonis Leg. VII.801 D., 802 A., Pol. X., 607 A.: Poet. IV., 1448^b 27: ἀνεπαύσθη δὲ κατὰ τὰ οἰκίαι ἡθῆ ἢ ποίημα: οἱ μὲν γὰρ αἰ-

τότεροι τὰς καλὰς ἐμμελῆς προΐξει καὶ τὰς τῶν τοιοῦτων, αἱ δὲ ἐπτελέστεροι τὰς τῶν γενέων, πρώτοις φθόρους ποιῶντες, ὥσπερ ἔτιροι ἕμους καὶ ἐγζώμια.

Ut, quae de significatione verbi ἕμους adhuc colligere potuimus, ea comprehendamus atque breviter exponamus, ἕμους universe nihil nisi cantum vel carmen significat, specialis notio laudationis certo apud Platonem et Aristotelem invenitur.

Uno loco memorabili hanc vocem per se, non contextu tantum verborum carmen significare apparet, quo preces ad deos factae canuntur. Quem usum in Attica ante bella Persarum sollemnem fuisse Plato leg. 700 B testatur: διηρημένη γὰρ δὴ τότε ἦν ἡμῖν ἡ μουσικὴ κατὰ εἶδη τε ἑαυτῆς αἴτια καὶ σχήματα, καὶ τι ἦν εἶδος ᾧδης ἐνχαὶ πρὸς θεοὺς (= περὶ θεῶν αἰτήσεις Leg. VII, 801 A), ὅρμα δὲ ἕμους ἐπεκαλοῦντο καὶ τότε, ὅθι τὸ ἐνατίον ἦν ᾧδης ἕτερον εἶδος, θρήνους δὲ τις ἔν αὐτοῖς μάλιστα ἐκάλεον Ὁ μετὰ δὲ ταῦτα προϊόντος τοῦ χρόνου ἔρχονται μὲν τῆς ἀμούσου περαιομένης ποιητὰ ἐγγίνοντο γένει μὲν ποιητικοί, ἐγζώμους δὲ περὶ τὸ δίκαιον τῆς Μουσῆς καὶ τὸ νόμιμον, βεβηκότας καὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος κατεχόμενοι ἐφ' ἡθοῦς, χειρῶν δὲ θρήνους τε ἕμοις καὶ παιόνας δι' ἐργαζομένους κτλ. (cf. p. 21, 22).

Cum hoc loco comparare aptum est Leg. VII, 801 D, ubi coniunguntur ἕμους θεῶν καὶ ἐγζώμια χειρῶν κτλ. et XII, 947 B, ubi ex laudibus mortuorum θρήνοι excluduntur.

P.
3115
104

Léonard, Édouard
Poesis

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 14 15 16 08 007 1